

IRODALMI-KULTURÁLIS FOLYÓIRAT

V. ÉVFOLYAM 1. SZÁM
2015. MÁRCIUS

250 Ft

TEMESI ÉVA

TAVASZI ESŐ

Esett az eső, úgy bandukoltam
hazafelé. Rossz volt a kedvem.
Nyomomban bú. Seholsem leltem
tavaszi napfényt, szomorú voltam.

Hólyagot vert az eső a tócsán,
rongyfelhőket bús szél cibálta,
sírt a tavasz. Minden hiába,
nem tudott kedvre kapni a nótám.

Később az égen ritkult a felhő,
nem esett már. Észre se vettem,
lehajtott fejvel mentem, csak mentem.

Pedig a gallyat simító szellő
fényben fürdött, s kacagón, üdén
kék ég megcsillant a tócsa tükrén.

KÓSA MÁRTA

TAVASZ

Nézd csak a fákat
lángfehérben
hátrálnak
tébolyult habbal
tornyosulnak
fel az égig
végig a dombon
fut remeg
a
fény
ölelő karodba menekül
bújik
az élet
kér ringasd
óvd
tápláld
táguló
szemmel
pásztázod
a
szélterhes tájat
Isten
ki vagy
mért
hullatod ránk
e
kárhóztató gyönyört
tán
sebtakaró
csalfa
szívsvivárványak?!

Fekete Ignácné: Dunai táj

LOVRICS REBEKA**NAPKELET**

Minden napfelkelte egy új remény.
Neked tündököl ez a hercegfény.
Tűzvörös ágyából téged szemlél,
és ragyogásával biztat: „Ne félj!”

Mint sármos szempártól a szende nők,
bájától elpirulnak a felhők,
mikor rést tör köztük a meleg hő,
és sugarából fon bárány-kendőt.

Kiszínezi a kék tenger arcát,
pirossal rúzsozza öböl-ajkát,
szőkére festi göndör hab-haját,
szienára szilárd szikla-karját.

A horizontról óvja a rónát,
mézillatával zeng tücsöknótát,
majd fűzöld tintával ír egy ódát,
melyet egy citromlepké hint tovább.

Hűsítője a havasok teje,
attól lesz oly olvasztó ereje,
hogy a harangrojt testőri kelyhe
a fehér nyáron kongasson vele.

Minden napfelkelte új kilátás.
Lángkacsintása életajánlás,
óarany csókja vitaminmártás.
Ha érzékeled, légy forrón hálás!

ICA MAMÁM EMLÉKÉRE

Egy gyertya búslakodik a komódon,
villózik izzó fényében a fájdalom,
mert mint egy fekete gyászköpenyt,
lelkem elkeseredett tükrét ráadom.

Emlékezésem gyújtotta lángját,
és sóhajtó szeretetem lobogtatja.
Lényed után sóvárgó szívemet
a fennmaradt múlt dobogtatja.

Könnyeim, akár az olvadó viasz,
bú-táncot járnak a díszpohárban.
Minden gyöngyök örök búcsúzás,
tizenkét évem keserű hozománya.

GONDOLAT

tűnj el hallgatagon
miként az őszi szél
a tarka avarszagon
mert mást nem tehet
ha ásítva lepihent
a veszekedős vihar

FAZEKAS MAJOR GIZELLA**GYEREKKORI DISZNÓTOR**

Az öreg, nagy, szalmás házban,
hol születünk szép sorjában,
szűk tornácon a gyerekek.
Disznótor lesz! – örvendeztek.

Nagy volt a hó az udvaron,
disznó körül sokadalom.
Égették a szalmát rajta,
pirult a disznófogók arca.

A forralt bort iszogatták,
tréfáikkal megtoldották,
perzselték és kapargatták,
szép tisztára mosogatták.

Kivették a hátsó sonkát,
azután meg a lapockát.
Hasra téve orját vetek,
melyből finom levest főztek.

Délben káposztás, fokhagymás húst,
este tarját, csigalevest, orját,
töltött káposztát és kolbászt,
tüdős-, májas-, véreshurkát.

Farsangosok is betértek,
nyakukba hurkát, kolbászt tettek.
Nevetgéltek a gyerekek,
tréfálkoztak a felnőttek.

A finom bort iszogatva,
magyar nótát dalolgatva,
gyermekeknek altató volt,
így ért véget a disznótor.

MÓCZÁR CSABA**KERESVE...**

Modern korunk radiátorainak fémes kondulásáról
Néha eszembe jut gyermekkorom meghitt
cserépkályha melege.

Kár, hogy

Kialudtak az igazi tüzek, és a hamis sötétségben
Csak számítógépszemek villannak dölyfösen,
hatalomittasan!

És én

Újabb fáklyával kezemben indulok könyveim
erdejébe,
Keresve a fát, amelynek tüze felmelegíti cserépkályha
Lelkem!

KARÁCSONY ISTVÁN**GYERTYA**

Rám tekint megnyúlt, fénylő ráncos arcával,
sercegve figyelmeztet tétova gondolataim
léha kalandozására.

Ugrádozó lángjába meredve
zsibbadt kézzel matatok bűneim bugyrába,
s vizsgálom kérész létem porladó határát.

Fároszként világít,
midőn vaksi vándorként evezek
életem parttalan tengerén.

Gyertya, te viaszból öntött létező valóság,
feszesen állsz az oltár fehér vásznán,
mint lankadatlan őrség a vártán!

Mondd el, kérlek,
a templom selymes csöndjében
mit jelentesz nékem?

Jelented: szomorúságomból feltápáskodó
vigaszomat!

Jelented: földi létem végének ezoterikus
megnyílását titokzatos fényed által!

Jelented: bűneim bilincsenek leolvadását
az Úr kegyelmével!

Jelented: hajóm révbe juthatását oda,
ahol az Atya vár reám!

MAGYAR ANDRÁS**ÖRÖKKÉ**

Amikor az első szerelmem otthagyt,
s szomorúan szólt a hangja, mint a fagott,
s ajkamra tapadva búcsúcsókot adott,
szívemet átfúrta az az apró, fagyott
jégszilánk sörét, mely fájó sebet hagyott,
s mely a mai napig felbukkan itt vagy ott,
s mely kettőnknek akkor külön utat szabott.
S bár azóta sokszor csalódtam oly nagyot,
lelkemben egy kicsit ma is halott vagyok,
s tudom e sörétről, fel sosem olvad ott.
Mert e heg, e sebhely lehet, hogy vértelen.
Gyógyírt nem szórhat rá idő, se értelem.
Emléke bennem cseng, mint akkor rég a szódás.
S örökké velem lesz, kísér e csalódás.

KOVÁCS F. ISTVÁN**MILYEN LEHET...**

Milyen lehet, ha csókom megsimít,
Mint lágy szellő a fák virágait?
Nem tudom még, mert nem érezhettem,
Milyen, ha ajkad megérinthetem.

Milyen lehet lágy bőröd bársonya,
Mit nem becézhetek ujjaim soha?
Nem tudom még, mert nem érezhettem,
Milyen, ha arcod vállamon pihen.

Milyen lehet, ha ajkunk összeér,
Mint lepkeszárny mikor pihenni tér?
Nem tudom még, mert nem érezhettem,
Csókod soha nem adta még nekem.

Milyen lehet a hajad illata,
Mikor arcomhoz ér, mint még soha?
Nem tudhatom, hisz nem érezhettem,
Mert selymét soha nem érintettem.

Milyen lehet lépteid ritmusa,
Mint lassú sétán lágy harmónia?
Nem tudhatom, hisz nem érezhettem,
Mert soha még nem sétáltál velem.

Milyen lehet hallani hangodat,
Mikor halkan csak egy szót mondogat?
Nem tudhatom, hisz nem érezhettem,
Mert nem hallottam még tőled sohasem.

Fekete Ignácné: Napraforgók

MÁJER JÓZSEF

LÁTOMÁS

Becsukom szemem.
 Érzem, tágul a világegyetem.
 A semmihez egészen közel
 botorkál a kortalan idő.
 A múlt arcáról leszakad a jövő,
 s tanácstalanul illeszkedik
 a pöffeszkedő tér
 irdalt húsába.
 Meglapul ott,
 mint a bagócs légy lárvája,
 és könnyörtelenül rágja
 a jelen lágy részeinek burkát.
 Csillagszóró-szemem elhamvadt szikráit
 befedi egy úrvándor lépteinek pora,
 majd képlékeny sárrá dagasztja
 egy megoldvadt üstökös csóva.
 Benne dagonyáznak
 sose látott lények,
 kövérré hízott, kacagó férgek,
 kretének, pojácák és sunyi rémek.
 Fényévek suhannak mellettem el,
 szétrobban pár szupernóva,
 menekülnék, de ki mutatja, hova?
 Kronosz kacsint le rám,
 de ő is tanácstalan, ostoba.
 Csak a gyáva menekül,
 a bátor ellenáll,
 és ha mégis elvész,
 dicsérik majd leendő korok.
 Kinyitom szemem.
 Semmi sem változott.
 Bármerre tekintek magyar honban,
 sírni támad kedvem.
 Bár én nem éhezem,
 majszolom keserű kenyerem.

BALOGH KRISZTINA

ÖNKÉNTES KATONA

"Véres a föld",
 Vérbűzös a sár.
 Véres a könny,
 Kiszakadnia kár.

 Verejtéked
 Elsimogatja még
 Bús emléked:
 Egy érted izzó kéz.

 Te önként küzdő katona!
 Mikor bátran lelépsz,
 parancs szólít messzi-tova.

 És örökké elégni kész
 Szíved cipel haza.
 Hol otthona, ott vagy egész.

†JÁKI FERENC

FECSEKÉFÉSZKEM

Szülőfalum: fecskéfészke,
 ide mindig hazajárok,
 kis időre megpihenek,
 s új erővel újra szálllok.

 Röpködök a nagyvilágban,
 s magam bárhol bárhogy érzem,
 mindenhol hazacsábít
 szülőfalum: fecskéfészke.

Sen.Dr. LEHOCZKY GYŐZŐ

EMLÉKEZÉS
A MÁRCIUSI IFJAKRA

Sok évet megélt
 Agg vándor vagyok.
 Mögöttem kort, szakmát,
 Nehéz éveket hagyok.

 Kérgessé edzett a
 Szív, mi bennem él...
 Nekem a hír, siker,
 A pénz már semmit sem ér...

 Szűkül világom,
 Elhal a vágy, álom.
 Már nyolcvan év
 Terhe nyugszik e vállon.

 És mégis könny ül
 Fáradt szemem sarkán,
 Ha emlékezem
 Március idusán...

 Minő őserő volt az,
 Mi bennük élt?
 Vihart támasztott,
 És vállalt veszélyt...?

 Varázsütésre
 Kardhoz érett a kar,
 És hősokeket termett
 Az ős magyar ugar...?

 Sarkából kifordult
 Egy tespedt világ.
 S a szívek mélyéig
 Hatolt a hősi láz...

 Mily lélek volt az,
 Mely vulkán gyanánt
 E földből tört elő
 Petőfi szaván...?

 És szebb lett a föld,
 Nemesebb a világ...
 A Te hangod adta meg
 E kor igaz szavát...

 Minő tűz volt az,
 Mely áttört a kusza életen,
 Átnyúlt a népek nagy során,
 S lángot vet késő unokák szívében...?

 Ha én, a késő utód,
 Petőfi sorsára nézek,
 Óriás életéből
 Sok mindent megértetek...

Benkóczy Péter: Mátrai csúcsok

SZABÓ AIDA (Jampa drolma)

HOLDTÁNC

(Elégett kötél)

Vártalak! nem jöttél,
 Apa; csillag öblén
 csalin pergő percek,
 szakállas ősz fenyők
 szoknyámat sodorták,
 dermedten kerengtek
 ázott, vörös redők,
 Hold táncolt vén erdőn.

Itt hagyta, elszöktél!
 Mért tetted, mért tetted?
 Kezemben rőt kötél:
 többé nem engedlek,
 megfoglak, kötözlek,
 soha nem engedlek!
 soha nem engedlek!

Fehér világ halott,
 ajkamra ráfagyott
 rideg Hold hús csókja,
 belém szakadt sóhaj.
 Lábam csontig vásott,
 hó, jég, ég szikrázott,
 szemem is káprázott.

Fákon üveggyöngyök,
 fénylő cseppek, gömbök,
 benne: kedves, ismert
 arcod... ringtak, ringtak,
 mégsem bírtam, sírtam,
 arcom eltakartam,
 pedig hogy vártalak.

Friss lábnyomok hívtak,
 reményszirmok nyíltak,
 de karmos szél támadt,
 sápadt havat kavart,
 óriás fákat csavart,
 csillagok elbújtak,
 felhők összesúgtak,

fakó kígyók szaladtak,
 mérgeesen haraptak,
 fák, bokrok szűköltek,
 hóparipák prüszköltek.
 Futottam, kutattam
 hiába: betakart,
 mindent már betakart,

Hiába vártalak
 suhanó árnyalak,
 nem jöttél, elszöktél,
 és kezemben végre,
 elégett rőt kötél!
 – Holdudvarban Ádáz,
 hóparipád vágta. –
 Hold táncolt vén erdőn.

GRÓF MÁRIA

EZREDVÉGI GONDOLATOK

Évet megint új év követ,
 Évszázadokat évezred.
 Az időkerék meg nem áll,
 Ez talán egy örök szabály.

De hol vannak az emberek,
 Kik túléltek az éveket,
 Akik azt is számon tartják,
 Kik okoztak annyi halált.

Céлом nem a bosszúállás,
 Elég volt már a vérontás.
 A túlélők kötelessége
 Jónak, rossznak följegyzése.

Kedves írók, vigyázzatok,
 hogy mit ír le a tollatok.
 Ölni szavakkal is lehet,
 De a szó csodát is tehet.

Arra nem képes a tollad,
 Hogy az éltet visszaadd.
 Lesz-e egyszer pár korosztály,
 Ki a bosszú útjába áll?

Hogy a bánat emlék legyen,
 Könnyet senki sose ejtsen.
 Az élet meg szép lehessen.
 Minden ember boldog legyen.

SZABÓ IMRE

A CSEND TANÍT

Úgy vágyom a csendet,
 Az üdítő magányt,
 Elárulja nekem
 Az élet sok titkát.

Szépségeket tár fel,
 Mindenben gazdagít,
 Táplálja lelkemet,
 S új életre tanít:

Érteni a csendet,
 A kedves suttogást,
 A belső hangokat,
 A Lélek szép szavát.

Zengő dallamokkal
 Ringat el egészen,
 Lehajol énhozzám
 Csendesen, szelíden.

Lágyan megsimogat
 Kedves szeretettel,
 Melyet nélkülözni
 Teljes lehetetlen.

Így vágyom, hívom őt
 Vonzó szépségével,
 Hogy átjárja lelkem
 Teljes erejével.

Jöjj, áldott csöndesség,
 Vigasztaló szóval,
 Hogy megteljen lelkem
 Sok mennyei jóval.

Benkóczy Péter: Tóparton

HÓVÁRI ZOLTÁN

FEDÉL NÉLKÜL

Az utcán gyorsabban
peregnek a percek, az évek.
– Hátamat fordítom a szélnek.
Kartondobozom takar és véd.

Fagyott földön
ülök a természet kemény ölén.
– Nylonsátram csapkod a szélben.
Kartondobozom takar és véd.

Sikító csengő, dübörgő léptek,
Sötétben kutató zseblámpafények.
– Két kifli a nyeremény!
Kartondobozom takar és véd.

Segítség kéne és nem segély!
Létem és múltam – távoli cél.
– Lázás a testem.
Kartondobozom takar és véd.

Emberek jönnek, kés éle villan,
bakancsok, botok...
a föld szaga illan.
– Véremet mohón issza az éj.
Kartondobozom takar.

PETRIK ISTVÁN

LESZ-E ÁLDÁS ?

az eldobott szavak hova esnek
a régi álmaink mivé lesznek
válaszokhoz kérdést ki fogalmaz
dicséret helyett miért szidalmaz
a társtalan éjszakák sötétjét
a boldogságot is megígérték
aztán belehalunk a várakozásba
testedből így lesz szeretet-árva
a sivataggá vált társadalomból
lesz-e oázis pársoros dalomból
s ha megfáradt karavánok jönnek
emberi nyelveken köszönnek (?)
s kihajtanak -e még azok a pálmák
melyek a boldogságunkat vigyázzák
s ha álmainkban hajókat látunk
kell-e a cápákra vigyáznunk (?)
születnek megint ordas eszmék
a világot újra osztani szeretnék
s a kivágott erdők hamujában
ott ül a gyermek egymagában
és a felhőkarcolók tövében
már remény se csillog a szemében
rohanó világ rohanó ember
tervezni már senki sem mer
s a csillagtalan éjszakákon
lesz-e még áldás a világon?

HABOS LÁSZLÓ

MERRE?

hát beteljesedett...
s a keresztútnak vége
csak én maradtam
a téren
(+)
egy koldus
neki a zsebe
nekem a lelkem
üres
mentőautó a sarkon
a kimerült orvos
cigaretára gyűjt
a pongyolás néni
a szabadságban halt
mi eladtuk
amiért atyáink
vérrel harcoltak
egy tál lencséért
hosszú lesz a sor
holnap
megtelik a tér
s hát feltámad...
és reménnyel
s némi apróval
a zsebben
a lelkekben
plusz vagy mínusz
kinek-kinek
melyik himnusz
szólal meg lelkében
majd arra indul...

Fekete Ignácné: Beszökő fény

NOVÁKOVICSNÉ TÓTH ICA

TÉLFEHÉR

Fehér a táj.
Fehér a kert.
Fehér a föld,
rajt' fehér lepel.
Kihalt a táj.
Szél fújdogál.
Mozdulatlan,
halott világ.
És mégis,
moccan a táj,
a hó alól
kikandikál
fagyott, fehér
szépségét ontva,
egy megkésített
mécsvirág.

BECK ZOLTÁN

EMLÉK-CÉL

Apám szemei hoznak még zavarba
/Lába már nem lép zörrenő avarba/

Vagy csak azért tűnnek tekintélyesnek
Mert visszaadta színét oszló egeknek?!

Szinte kiált rám különös módon
Tetteim előtt ne ítéljek mohón

Arasznyi földi „létével” lett mennyemben örök
Halhatatlan hitével Jövendő-utat török

Neve sírján ékell’, félig németül
Csupán élni akart örök-emberül

S az úton, melyen arra járok /másnap vásárolni/
Senkinek sincs joga, sem módja abban meggátolni

Diadalra ne vigyem az igazságot
Szét ne feszítsek minden jogtalanságot!

Ezt ha teszem, mindenki becsüli
Lelkem jó lovát bizton megüli.

TISZAÖRSI NAGY ZOLTÁN

Az éneklés fáradalom,
felhallik a fára dalom.

Ha esőben teázol,
kívül-belül te ázol.

Úgy szól apa prózája,
huncut a pap Rózája.

Az a kertész jutalma,
hogy neki is jut alma.

A betegség meg a láz
engem nagyon megaláz.

A falon a mintacsík
olyan színű, mint a csík.

A városban sok a tér,
így a házunk sokat ér.

Áruló a titkára,
úgy jöttünk rá titkára.

Az a puska lő, dörög,
az apuska lődörög.

Ha díjat kapsz, ha rangot,
meghúzzák a harangot.

Tegnapi zöld száraz avar,
mára már a szára zavar.

A csodáknak tengerében,
fehérvérsejt teng erében.

A legyek se ma cikáznak,
mert ma csak a macik áznak.

A zabdara mára zab roncs,
nem szorítja már az abroncs.

Ahol nyúlhoz nyúlsz, apuka,
ott terem a nyúlszapuka.

Azért ment szeg a lábába,
mert nem feküdt alá bába.

Csak amikor arany a kas,
akkor lesz az ara nyakas.

Ereszkedj csak alá, darum,
pincében van a láda rum.

Elszakadt a meze imént,
ezért hozott mezei mént.

Csak ahol a popsi kerek,
ott születnek popsikerek.

BOZÓ PATRIK

A PÁVIÁN

Ti mind azt hiszitek, ember vagyok,
hisz beszélek, járok köztetek,
terveket szövök, s mint ti,
Én is futva rettegek.
De mindez csupán álca
(ti képzelitek s nem én),
magvam árnyas helyén
vad, ős esőerdőben
fáról fára ugró pávián vagyok.
Eltévedt pávián,
kit egy kísértő álom
a szavannáról elragadt,
kiben így valami elszakadt,
és ebben az idegen világban
idegesen rázza a nyirkos ágakat,
s hosszú kezével mindig arrébb kapaszkodik.
Ó, te groteszk, meztelen seggű pávián,
állj meg, ébredni állj,
tovább ne ugrálj,
nyugodj, s bízz a világnak ölén,
s rettentő álmod reggelre véget ér.

Benkóczy Péter: Ausztria

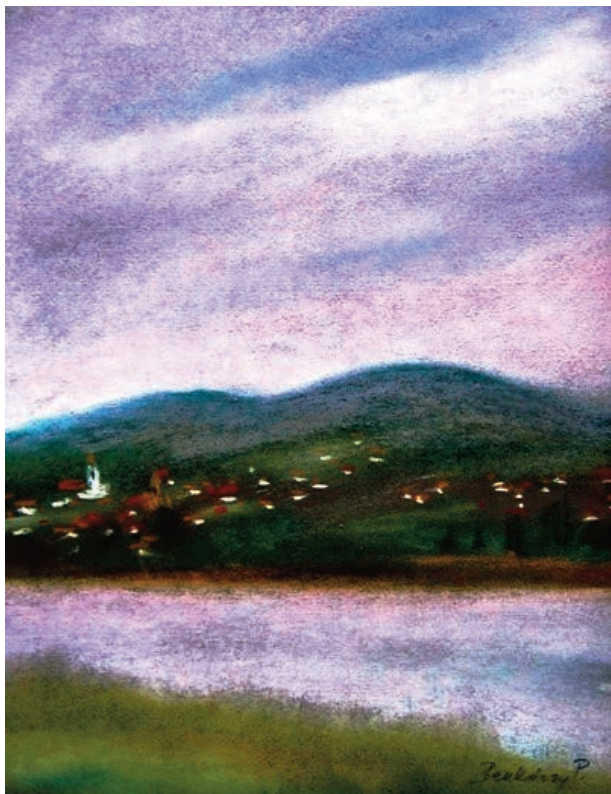
KREISCHER KORNÉLIA**BÖRTÖNÖDBEN**

Cspongó éneket,
 ki Föld s Ég között hányódott,
 befogtad, zártál magad börtönébe.
 Te lettél a falak, amikbe beleütközöm.
 Te lettél az Ég, a Föld, a Horizont!
 Visszakényszerítesz,
 mikor hiszem, hogy távozem.

Te lettél a rohanó idő.
 Te lettél a véges végtelen.
 Együtt araszolunk a Styx felé,
 s Kharón nevet ránk kéjesen.

Te lettél nekem a cél. Elérhetetlen.
 Tudom, tudod, mégis tartasz, mint bilincs.
 Szabadulni erőm, hitem, kedvem,
 lehetőségem, semmi sincs.

Hát játsszunk! Játsszuk a pajzán életet!
 Játsszunk szeretkezést, szerelmet!
 Több száz kilométerről végzetet.
 Játsszunk holnapot ma este még!
 Játsszunk elszalasztott tegnapot!
 Szívünk hajdan szerelmesen dobogott,
 úgy játsszuk, s higgyük is el,
 hogy ma is még ugyanúgy dobog!

Benkóczy Péter: Velence

KISSNÉ MATKÓ GABRIELLA**A VALÓSÁGOM**

A valóság természete aszerint való,
 Ki hová tekint, s mennyire látó,
 Halló, érzései mennyire tiszták,
 Tud-e elengedni, s megkötni egy mintát,
 Mely életről szól, boldogságról,
 Szenvedésről, igazságról...

Jó lenne tudni, hogy minden, amit látunk,
 Hozzánk tartozik-e vagy csak az álmunk
 Egy többsikú világból, oldódik-e benne
 Jóság és szeretet, vajon igaz lenne,
 Hogy csak tőlünk függ, melyik szálon
 Fut a remény, s hol találom
 Azt, mit oly hön vágyom,
 Kereselek én.

Káprázat vagy valóság,
 Egyedül vagyok, vagy hívság
 Azt gondolni, hogy minden csak miattam,
 S mástól függetlenül van?
 Vajon megtalálom, s kinek a tükrében látom
 Szépnek lelkeket, s jó, ha csak várom,
 Vagy uraljam a képzeletet,
 Melynek szárnyaival csak próbálom
 Felfedezni e gyönyörű életet?
 Legyen egy kívánságom,
 Nem is egy, de rögtön három,
 S ha a tengernyi próbát kiállom,
 Eljuthatok-e a célhoz,
 Mely újabb próbák elé vet,
 Felnőjek magamhoz, máshoz ?
 Vagy egyedül kell küzdenem,
 Mert a valóságot, a valóságomat,
 Csakis én vigyázom,
 S ha szívemben az álom
 Újra és újra fellobban nagy tüsszel,
 Vagy felemészt, vagy egy álmot űz el.

GYÖPÖS JÓZSEF**ZACIBAN**

Múltam szép volt, gyorsan towarepült,
 A tündöklő ifjúságomat magával vitte.
 Az idő türelmetlenül rohant előre vele,
 Részemre hagyatékban megmaradt emléké
 Zálogba tette. Aranyifjúságom eme kincse
 Félő, kiváltáskor írásaimban mattabb lesz fénye.

AZ ÉN NAGYMAMÁM

Hogy milyen az én nagymamám? Nem tudjátok, ugye, hát akkor figyeljete!

Az egész egy szép szeptemberi napon kezdődött, amikor a szobámban kuksoltam, és a szőnyeg közepén üldögéltem. Nagyon szép ez a kárpit, éppen olyan, mint egy repülőszőnyeg. Sokszor utazásra is csábított, de most csak unatkoztam, és unatkoztam. Végül felpattantam, és kiviharoztam a nappaliba. Kinn csend volt, lehetett hallani a légy zümmögését. Álltam némán én is az ajtónk előtt, és a semmibe bámultam. Egyedül voltam, leszámítva pár legyet, egy pókot a sarokban és pár muslincát. Magam vagyok – gondoltam, s abban a percben elszorult a szívem, s azon kezdtem el töprengeni, hogy nekem miért nincsenek nagyszüleim? – Gézának bezzeg van, sőt még dédnagymamája is! Amikor hazaértek a szüleim a munkából, azzal köszöntöttem őket:

– Anyu! Nekem miért nincsenek nagyszüleim? – Mély csönd. Végre apu megszólalt:

– Mert nincs – mondta keményen, de én nem hagytam annyiban.

– S miért nincs? – kérdeztem újra.

– Azért, mert... mert nincsenek – hagyta rám anyám, és bement a konyhába. Én ott maradtam, álltam, mint a cövek, tekintetemben harag és komolyság tükröződött.

– És akkor Gézának miért lehet – ordítottam – meg a Marinak, hogy Ferit ki ne felejtsem! – futottam apa után a dolgozószobába, de apám csak ment, és némán leült a számítógép elé. Bekapcsolta. Láttam, hogy nem lehet vele dülőre jutni, ezért bevonultam a szobámba.

Anya főz, apa dolgozik, én meg egyedül vagyok. A szokásos felállás. Búsan leültem az ágyam szélére, és szomorúan bámultam magam elé.

Eljött az este. Mint mindig, most is megfürödtem, és egyedül lefeküdtem. Sokáig forgolódtam, és mocorogtam, de végül elnyomott az álm.

– Viola! – szólt egyszerre egy hang.

– Anya! – ugrottam föl, de csalódnom kellett, mert anya nem volt sehol, hanem egy öreg néni állt előttem. Körülöttünk özek, nyulak és még sok más állat gyülekezett. Egy réten voltam. Kicsit távolabb erdő magasodott.

– Te ki vagy?

– Én vagyok a te nagymamád – mondta mosolyogva. Akkorát ugrottam örömben, hogy majdnem kitörött a lábam.

– Tényleg? – öleltem át a nyakát.

– Hazudtam én neked valaha? – ölelt át ő is.

– Éhes vagy? – kérdezte.

– Igen – fogtam meg a hasamat –, ma nem vacsoráztam.

– Jól van – válaszolt, s már motyogott is. – Szegfűszeg és gyermekláncfű, teremjen itt reggeli nekünk!

Amikor befejezte, egy kockás terítő repült a gyepre, egy kosár, benne vajjas kenyér és hús.

– Köszönöm – hebegtem, és hozzáláttam az evéshez. Amikor elfogyasztottam mindent, nagymamám kézen fogott, és elvitt az erdőbe sétálni. Félúton járhattunk, amikor felkiáltott:

– Ó, a kosár ott maradt!

– Most mi tévők legyünk? – kérdeztem. Nagyi ismét motyogni kezdett: Szentjánosbogár, legyen itt a kosár!

Még azt sem tudtam kimondani, hogy fapapucs, már ott lógott mamám kezében a kosárka.

– Mehetünk – jelentette ki vidáman, s ismét útra keltünk. Aztán megálltunk egy olyan helyen, ahol egy csomó gomba nőtt.

– Ezek itt milyen fajta gombák?

– Mindjárt megtudod – mondta nagyikám, és ismét mormolásza egyik versikéjét:

Kosárkámba a jó gombák menjenek bele,

először is a vidám csiperke,

azután a pirinyó pereszke,

majd jöhet a pöffeszkedő pöfeteg,

a róka gomba is repüljön ide,

a fenyőgombát ki ne felejtsem!

Mérges gombák, susulykák,

nem kelletek, menjetek odább!

S egy szempillantásra minden gomba, amiket hívott, benn termett a kosarában.

– Elképesztő! – kiáltottam fel.

– Tudom – felelt a nagyi –, de most ideje továbbmenni. –

Indultunk hát. Kiértünk egy virágos mezőre, ahol rengeteg gyógynövényt láttunk.

– Mi a nevük ezeknek? – fordultam nagymamámhoz.

– Azonnal meglátod – mosolygott rejtélyesen rám. S már kezdte is:

Fán terem a piros alma,

legyen itt a jó kis zsálya.

Kalapács és szeg,

teremjen itt a szegfűszeg!

Pitypang avagy gyermekláncfű,

a fenekén az sem csücsül,

sárga gyümölcsű körtefa,

repüljön a levendula!

Boldogság és öröm, szállj ide, fehér üröm!

S egyszerre az összes gyógynövény odaröppent hozzá a kosarába, ám hirtelen halványulni kezdett a nagymamám.

– Ne tűnj el! Kérlek, maradj még! – sipítottam.

– El kell mennem, drága kis unokám, de majd minden éjjel eljöhetsz hozzám – vigasztalt.

– Ezt megígéred? – szipogtam.

– Igen, megígérem – s eltűnt, de azóta gyakran találkozunk, s mindenféleképpen megtanít, még főzni is!

S képzeljétek, a nyári erdei iskolában az összes gyógynövényt és gombát fölismertem, mert az éjszakai nagyis kiránduláson mindent megjegyeztem.

Nekem van a legjobb nagymamám!

Szigetvári Zsófia Petra

6. oszt.

Veszprém

NYOLCADIK EMELET HUSZONHATOS AJTÓ

A combomat lágyan a radiátorhoz nyomni,

bebújni a függöny mögé,

és a szembe-ház ablakait nézni...

Látok egy ablakot, ahol anyu mosogat, apu sörrel a kezében újságot olvas. Idilli családi hangulat. Egy ablakkal arrébb ugyanebben a lakásban egy négyéves kisfiú, maga alatt párnákkal, mert még nem éri fel az asztalt, döbben-

ten ül a számítógép előtt. Talált egy pornóoldalt.
Látok egy ablakot, ahol egy politikus, kezében papírral,
hadonászik és artikulál, majd húzza át a lapon lévő szö-
veget, hogy „neem, ezt se fogják elhinni”.

Látok ablakot, ahol egy anonim tizenöt éves falfehéren,
könnybe lábadt szemmel, a telefont a füléhez nyomva áll,
és maga elé bámul. Most tudta meg, hogy drogteszt lesz
az iskolájában a héten.

Látok egy ablakot, amire egy papír van ragasztva. A be-
lülről rávetődő fény megvilágítja a bizonytalan, remegő
kézzel írott gyermeklevelet... „Kedves Jézuska! Én idén
csak azt kérem, hogy teljen anyának ajándéokra...” –
érezed benne a fájdalmat?

Egy ablakban végre tényleg látom, hogy a takaró nem
nyújt teljes biztonságot, mert valamink mindig kilóg
alóla. És az álmok tengerén ringatózó baldachinos hajón
csak a kapitányért kiáltunk.

Látok egy ablakot, ami amerikai konyhás nappalira néz.
A konyhapulton egy nő...előtte egy férfi...A nappali kö-
zepén a két éves kisfiú mit sem törődve a mögötte zajló
eseményekkel hangosabbra veszi a tévét.

Látok egy ablakot, rajta egy jégvirág kettérepedt a szo-
bából áthallatszó csattanástól. A padlón egy nő vérző
orral, fölötte egy férfi kannás borral.

Látok egy ablakot, ahol nem látok semmit..., meg még
egyet, meg még egyet..., vagyis...

Látok egy halványan pislákoló, tövig égett gyertyát, az
arról csöpögő faggyú utat tör magának a kisasztalon lévő
állateledeles konzervek közt, bennük csak egy villa ékte-
lenkedik. A sarokban fel-feltűnik egy takaróhalom, tete-
jén egy megfáradt ráncos arc rajzolódik ki. A kezeit
melegíti egy villanyrezsónál.

Látok egy ablakot, ahol látszólag rendben van minden,
csak egy eldőlt szék, és egy pár lógó láb zavar bele a
képbe...

Látok egy ablakot, ahol nincs fájdalom, nincs nélkü-
lés, nincs élet..., épp kiadó.

Látok magam előtt egy ablakot, amiben önmagam tü-
körképe köszön vissza, és látom, ahogy a párás üvegbe
kiábrándult arccal beleírom a mutató ujjammal, hogy
szebb a táj, ha a függöny előtted áll, szebb a táj, ha a füg-
göny előtted áll...

**Hlinyánszky Domokos
BattaSlam**

MILLIOM KÉRDÉS, NULLA VÁLASZ

Sokat kérdelem magamtól: miért vagyok?
Honnan jövök, és merre tartok?
Sokat kérdezem magamtól: mi vagyok?
Elenyésző, vagy majd alkotok valami nagyot?
S vajon mi az, hogy nagyot?
Ti talán tudjátok, mik vagytok?
Miközben céltalanul oda-vissza futkostok?
Míhez mérten számít a nagyság?
Szeretet, béke vagy örök barátság?
Vagy éppen magas eszmék,
Miket kitaláltak a (heh!) nagy elmék?
Esetleg célok? Büszke jövőképek?
Nem! Ezek mind csupa légvár-képzetek!

Mert mihez is mérjük magunk?
Megannyi érzést és gondot miként definiáljunk?
Hogyan értsem meg a világot,
Ha egyszer magamban sem lelek cseppnyi támpontot?
Majd segít a sok jó barát?
S mindig támogat a család?
Na de Ők honnan tudják,
Hogy milyen színű a világ?
Tömik az ember fejét tele számmal,
Atommal, törvényekkel, tömérdek nyelvtannal,
Megannyi kacifántos ósdi tudománnyal,
Csak eggyel maradnak el: az igazi tudással.
Mert még mindig nem tudjuk, mik vagyunk:
Honnan hova tartunk?
Mi a szép, és mi a rút?
Melyik a jó és a rossz út?
Vagyunk vakok és süketek a világra,
Ez visz minket folyton az ingoványba.
Akkor? Most ki mondja meg, mit tegyünk?
A mocsári ösvényen merre lépünk?
Én? Miért én mondjam?
Mert volt merszem, hogy a szám kinyissam?
Miért nem tetted meg te vagy te?
Nálatok talán valami a kérdést elfedte?
Alkohol? Fűvescigi? Vagy a nyüves politika?
Egyre megy! Hiszen oda van már rég a szikra!
... Vagy van még bennetek tűz?
Maradt kíváncsiság, mely tovább űz?
Hogy végre rájövünk együtt a dologra:
Miért születünk erre a világra?

**Szatmári Kristóf 11. o.
Arany János Ált. Isk. és Gimnázium
Százhalombatta**

LÉLEKBEN MÁSHOL

Testem itthon, lelkem kint,
A felhő a völgybe havat hint.
Lélekben ott vagyok, ahol mindig is akartam,
A városban mindig csak a falat kapartam.

Nem fotelben, hanem egy havas fenyő alatt ülök,
Érzem, ahogy lassan lehülök.
Olvadt hó csurog a tokfedélről,
Minden havas ág felém dől.

Átszalad a hó a túlevelek között,
Szívembe megnyugvás költözött.
Havas fenyvesek, bokrok, cserjék,
Számomra ez az igazi érték.

Flecktarn mintám, drága Csillagom,
Mikor leveszlek, a szívemet benned hagyom.
Ott vagyok önmagam, ott élek benned,
Ha ez a világ ritkán el-elenged.

**Metzger Soma
Pesti Barnabás Élelmiszeripari Szakképző Iskola
Budapest**

HAIKU, HAIBUN, HAIGA, WAKA, TANKA, RENGA

Téma: „Lao-ce mondta:

Akik befelé figyelnek, azok uralják testüket, őrzik a lényegest, mértékkel alusznak és pihennek, helyesen isznak és táplálkoznak, kiegyensúlyozzák érzéseiket, és egyszerűsítik tetteiket. Így káros energiák ki nem kezdhetik őket.

Aki a külsőt díszíti, az a belsőt csúfítja; aki érzelmeinek enged, az a szellemet sebzi meg; aki ékszereit mutogatja, az önmagát rejtegeti. Ha szüntelenül okos vagy, akkor alaptermészetednek ártasz, ha százlépésnyi úton is csak maszkjaid mutogatod, akkor tested elnehezül. Ezért a tollazat díszessége a csontok terhe, a dús lomb a gyökerek bánata.

A világon nincs olyan ember, aki mindkettőben kiváló lenne.”

Barabás Irén:

*Tudod-e, ki vagy?
Felejtet-e az utat,
honnan származol?*

*Hiába hagyod
magad mögött a múltat.
Mindig utolér.*

*Lelkünk egyedi,
megismételhetetlen.
Ujjlenyomatunk.*

Habos László:

*Elrejtve magad
keresel biztos utat,
itt vagy ott leled.*

*Szépnek mondanak,
ha lehullnak cicomák,
kit találnak majd?*

*Mi a lényeges,
miért ébredsz naponta?
A válasz benned.*

Kreischer-Ruszin Kornélia:

*Külcsin... belérték
rontója, leplezője.
Végül is ki vagy?*

*Külcsin-belérték
mérlege megbillenve.
Hamis valóság.*

*Túldíszített vagy.
Csúf belsőd így leplezed?
Hamis a lényed.*

Pergel Antal:

Mérlegen

Átváltozás

Őszi tölgy

*Múló gazdagság
gyarlón lökdösi félre
létünk csodáit.*

*Falánk féregből
könnyű táncú pillangó.
Lehull az álarc.*

*Arany köntösöm
szél szárnyán messzire száll.
A tél tűzre vet.*

Kissné Matkó Gabriella:

*Megsebzett fénye
tovaszállt, nem jött felém,
hervad a virág.*

*Szélvihar süvít,
feltöri az éjszakát
a tél virága.*

*Olvad a jégcsap,
mint a gyorsan pergő gyöngy,
és nincs nyugalom.*

Sólyomasszony:

*A bölcs pár szava
ha tanítvány vési fel:
nagy prófécia.*

*A bölcs pár szava
ha ellenség rója fel:
arrogancia.*

*A bölcs pár szava
ha utókor jegyzi le:
filozófia.*

Szabó Aida (Jampa drolma):

*Ki Taóban jár,
élete kapuja kör,
tenyerében rügy.*

*Pezsgő érzelmek
hullámtaraján lovas
szelleme zokog.*

*Maszkok színei,
formái... hétrét görnyeszt.
Belénk ég kelme.*

Temesi Éva:

*Mutasd ékszered,
és rejtegesd önmagad.
Külsőd díszítet?*

*Nincs olyan ember,
aki kiváló lenne.
Lao-ce mondta.*

*Mértékkel alszol?
Helyesen táplálkozol?
Tökéletes vagy?*

KOVÁCS F. ISTVÁN

MANNA

Az erdő hatalmas volt, a falu meg kicsi. A ház, ahol Anna megszületett és felnevelkedett, még ennek a kis falunak is a legkisebb házikója volt, az egyetlen utca végén, már az árnyas fák közé bújva. Ő maga pedig a hat gyermek közül a legkisebb. A gyermekek gyorsan nőttek, mint afféle erdei sarjak, és mikorra Anna is közeledett a felnőttkorhoz, édesanyjuk és édesapjuk igazi anyókává, apókává csendesedett. Nem lehet mondani, hogy azelőtt hangosak lettek volna, szelíden, gondosan nevelték mind az öt fiút és igazi szemük fényét, Mannát. A sudár, ragyogó szépségű fiatal teremtetést édesapja nevezte el így még aprócska korában. Egy kora nyári este kalapjában maréknyi szamócát hozott a kislánynak, s amikor ő selypítve tudakolta, kiféle-miféle ez a sok kis piros valami, apja mosolyogva válaszolta:

– Éppen úgy hívják őket, mint téged, Manna-Panna.

A becenév aztán vele maradt, de az évek szaporán teltek, a fiúk elszéledtek szerte a világban, az öregekkel Anna maradt a szülői házban egyedül. Nem is ment volna idegen földre, más házába sohasem! Szerette szüleit, a nád-fedeles házikót, szeretett reggelente arra ébredni, hogy az öreg mestergerenda barátságosan és megnyugtatóan néz vissza rá, az ablakon ezer szólammal árad be a madarak éneke. Ám – szülein kívül – talán legjobban szerette a tiszta hús vizet, melyet az udvar közepén ásott sötétlő mélységű, cseréptetős kerek kút adott. Nem tudni, miért, de bármerre járt is, ehhez hasonlóan üdítő vizet sehol nem ivott, és mosakodáskor is úgy érezte, mintha csak simogatná bőrét hús bársonyosságával.

Az erdőt is szerette. Ahogy növekedett, egyre gyakrabban kísérte el testvéreit és édesapját, kik favágással keresték kenyerüket. Ráfeledkezett a faóriások zöld sátorára, a fenyvesek illatos ünnepi csendjére, kis kosárkájába immár maga gyűjtötte az erdő ajándékait, gombát, szedret, szamócát és az égőpiros somot. Aztán, amikor apja már egymagában maradván járt a favágók közé, Anna lassanként elmaradozott. Zavarták az idegen szemek kutató pillantásai, nem szívelte a falusi legények évődéseit, suta próbálkozásait.

Azután magában járta az árnyas ösvényeket, megleste a botladozó kis özeket, a puhán surranó rókákat, hallgatta a harkályok kattogó távirójeleit és a többi madár édesen visszhangzó dallamos jelzéseit. Felismerte már a rigók virtuóz hegedűszólóját, a fácánkakas és a pompás tollazatú mátyásmadár riadt kiáltását, a széles napsütötte tisztások réti madarainak pitypalattyát, a fiatal vércsék vijjogását, és mosolyogva számolta magában a kakukk-madár kiáltásait.

Hosszú kirándulásai után hazatérve, először mindig a kúthoz sietett szomját oltani, kipirult arcát vizes tenyerével végigsimítani. Soha nem félt az erdőn, mégis valahogy ettől érezte igazán, hogy otthon van, immár biztonságban, s nem érheti semmi baj. Ahogy az idő haladt, mind többet segített a ház körül a konyhai, kerti munkákban, a baromfiudvar népének ellátásában. Közben gyakran dúdolgatott, kedve sosem volt borús, és –

ha egyáltalán gondolt erre – úgy érezte, életéből nem hiányzik semmi.

Így volt ez egészen addig, míg szeme rá nem nyílt a kertjük végétől néhány tíz méternyire csordogáló kis patakra, melynek partjait tavasztól őszi fényes levelű sárga virágok borították. A ház előtt napraforgószárból készült kerítés mellett fűvel benőtt szekérút haladt el, s az erecske azon túl, pár lépésnyi lejtő ölében bukkant elő a fák közül, tovább sietve a falu alatti rét felé.

Errefelé ritkán fordult csak elő, ám egy különös nyári éjszakán hatalmas zivatar dübörgött végig a vidéken, és reggel arra ébredtek, hogy a vízfolyás völgyében hömpölygő sárga áradat csaknem a kerítésükig ér. Anna csodálkozva, és kicsit megrettenve nézte a víz erejét. A vizét, mely akár az erdő, szintén barátja volt, ám ezúttal ismeretlen arcát mutatva féktelenül rohant, szénacsomókat, faágakat, madárfészkeket magával sodorva, ellepve és letaposva az apró sárga virágokat és mindent, ami útjába került. A lány el is határozta, hogy ezért bizony le fogja teremteni, de meg kellett várnia, míg a tombolás elcsendesedik, és a patak visszatér medrébe.

Egy hét is eltelt, és éppen alkonyodott már, amikor végre elhatározta, hogy megpróbálja a vízfolyást, mely immár megnyugodva andalgott megszokott útján. A szitakötők meg a vízipókok visszatértek, és a virágok is felemelték mosolygó arcukat, ő pedig óvatosan belemártotta lábujjait a letisztult vízbe. Nem volt kényes lány, ilyenkor nyáron a ház körül mindig mezítláb járt, de most tartott a víz hűvösétől, és csak lassan ereszkedett a bokán felül érő patakba. Talpát és ujjait puhán simogatta a homoktól selymes meder, és a víz hízelegve fogta körül bokáját, mintha engesztelően becézne múltkori rakoncátlansága miatt. Manna nem mozdult. Mosolyogva nézte a lenyugvó nap fényének játékát a halkan csörgedező vízen, mely mintha hozzá beszélt volna. Dicsérte aranyszín haját, mélyen csillogó barna szemét, ajkának lágy ívét, szelíd mosolyát, karcsú termetét, apró lábujjait, kecses bokáját.

A lány elandalodva merült el a lágy suttogás által teremtett, számára eddig ismeretlen világban. Gondolatai messzire szálltak, érzékei kibomlottak, és egész teste átforrósodott. Lassan előrehajolt, ujjával borzolta, aztán tenyerét megmerítve felemelte, s ajkához érintette, majd arcához simította a dévaj patak vizét. Nem. Most nem gondolt a kútra, az otthoni hús vízre! Legszívesebben nyakig merült volna abban, mely törleszkedve lábához, ajkához, arcához simult, mely szépségéről mesélt, elringatva és felemelve őt abba a magasságba, ahol először járhatott.

Már csaknem besötétedett, amikor elhaladt az öreg kút megszükkült oszlopai mellett, és némi büntudattal, bocsánatkérően pillantott a mohától zöld fakávéra s a kopott vödörré. Tudván tudta, hogy ez a kút élete kútja. Az ő vizét itta, s abban fürösztötték először, miután megszületett. Ez a víz, amely lelkének, testének minden titkát ismeri, és ezen túl is ismerni fogja. Ám azt is tudta, keresni fogja a patak forrását, s nem nyugszik majd addig, amíg reá nem lel, és egész testét meg nem fürdetheti vízében.

ŐRI ESZTER

MEGHASONLÁS

Egy keddi napon történt a 7-es buszon. Hazafelé igyekezett épp, és érveket gyűjtött az élet mellett. Nem haladt túl jól. A divatos, agyonismételt frázisok, melyek a körülötte utazókat hajtották nap mint nap, az ő fejében kukába kerültek. Próbált kapaszkodni valamibe, de úgy tűnt, a bordásfal összes fokáról lecsúszik a keze. Pont, mint az iskolában évtizedekkel ezelőtt.

Ez volt a napja annak is, hogy tudatosodott benne: már nincsen senkije. A magány tényleg tud fojtogató lenni. Mintha a torkában nőtt gombóc nem engedne utat a levegőnek. Fuldoklott. Ez a fajta fulladás persze nem életveszélyes, de bár az lenne – gondolta.

Legnagyobb sajnálatára azonban nem született öngyilkostípusnak. Érvek híján is villogott egy kis lámpa a tudata mélyén, mely nem engedte, hogy eljőjön a teljes sötétség, és eldobjassa azt, ami immár teherré minősült át – az életét. A kis lámpa villanásaiban csak egy ajtót látott, hát arrafelé indult el. Ezért senki sem hibáztathatja. Mit tehet az ember, ha senki sem maradt számára? Vehet kutyát, vagy ha erre nincs keret, elmehet egy menhelyre önkéntesnek. Vagy dolgozhat szociális munkásként! Beállhat ételt osztani a Moszkva térre. Ezeket az ötleteket sorra elvetette. Nemcsak azért, mert már-már betegesen rettegett a fertőzésektől, hanem mert úgy érezte, ő ennél többre született. Ennyi tanulással, tapasztalattal és könyvvel a háta mögött hogy is elégedhetne meg olyan tevékenységekkel, melyekre bárki képes?! Valami közelebbire vágott.

Az őt körülvevők nagy része nem tűnt boldognak, vagy ha mégis, hamar megmagyarázta magának, miért képtelenség, hogy ténylegesen azok is legyenek. Közben pedig azt is, hogy miért van nekik pont rá szükségük. Így született meg az elhatározás, hogy minden emberen segít, s az ő életük jobbá tétele által az övé is azzá válik talán.

Végignézett a buszon, tekintete egyik arcról a másikra vándorolt. Úgy látta, rengeteg dolga lesz, s ez hónapok óta először végre megmozdított benne valamit, ami már régóta merev hullának tűnt. Talán még azt is megkockáztathatjuk, hogy hosszú idő óta először boldog volt.

Bár fűtötte az újdonsült elhatározással járó tettvágy, úgy döntött, most csak figyel. Persze, emellett sem tartott ki túl sokáig. Csak a szokásos. Ahogy nem született öngyilkosságra, úgy türelemre sem. Már kiválasztotta első áldozatát.

– Nem tagadni akarom a közhelyek létjogosultságát. Erről szó sincs. A közhelyeket nem csupán tolerálom, de hasznosnak is tartom, egészen addig, amíg nem 3990 forintért árulják őket egy olyan borító mögé rejtve, amely többet enged várni, mint pár rosszul megírt mondat közé ékelt bölcsesség, amit nemhogy akármelyik nyugdíjas, de a legtöbb harminc feletti ember eléd tud bőfogni a péntek esti sör után – magyarázta az öltönyös férfi a kosztümös nőnek, aki áhítattal hallgatta.

Pont vele szemben ültek, s ahogy figyelte őket – főként a férfit –, elkapta a hányinger. Tudta, hogy meg kell mentenie ezt a nőt a két lábon járó sznobizmustól. Túl lelkes az arca, túl szerelmes, túlságosan szeretetéhes. Már meg-

törték elégszer. Nem ezt érdemli. Olyat érdemel, aki észre is veszi a szerelmes arca ágyazott segélykiáltást, és megadja neki azt a vegytiszta szerelmet, amire igazán szüksége van.

Ez (hiába próbálta, nem tudott „öként” gondolni az öltönyösre) viszont láthatóan annyira el volt merülve a saját csodálatosnak vélt elméleteivel a mindenféle művészetekkel kapcsolatban, hogy a hosszas magyarázás közben olykor öntudatlanul is odébb lökte a nő kezét a térdéről.

Felmerülő kétségeit azzal oszlatta el, hogy így a férfin is segíteni fog: rádöbbenti, hogy mennyire ingerszegény és érzelmektől mentes üres kis életet él, hogy félretegye egy percre Dosztojevszkijt, és megéljen végre valamit, ami az íróasztalára halmozott papírokon túl van.

– ...éppen ezért elvből nem veszek olyan könyvet, amire rá van írva, hogy Amerikában bestseller volt -- zárta le monológját az öltönyös. A nő láthatóan el volt ragadtatva attól, amit hallott meg persze attól is, hogy milyen intelligens társra akadt hosszas kutatás után. Ez volt az a pont, ahol nem bírta tovább:

– Nézze, én is meghallgattam ezt az egészet meg maga is, és kettőnk közül nem csak én vesztegettem ezzel az időmet. Nem ő a magának való férfi – jelentette ki higgadt, de ellentmondást nem tűrő hangon. A nőtől zavart nevetést kapott válaszul.

– Mire alapozza ezt az állítását? – kérdezte az öltönyös azon a hangján, melyet akkor szeretett használni, mikor előre tudta, hogy olyannal van dolga, akivel a vita nem igényel különösebb erőfeszítést, mégis fényes győzelemmel kecsegtet.

Ő pedig rájuk zúdította az elméletét a szeretetéhes nőről és az érzelmileg sekélyes, könyvekkel határolt sznobról. Bár a páros arca olykor meg-megrándult, egyre több furcsálló tekintetet kapott. Nem érdekelte. Meg volt győződve az igazáról. Meg volt győződve arról, hogy segít. Öltönyös és kosztümös azonban nem kértek ebből a segítségből. Pár perces vitájuk elég volt ahhoz, hogy megállapítsa: van, aki immunis a felé nyújtott kézre.

– Szóltam előre! – rikkantotta, és az utolsó pillanatban leugrott a buszról. Aznap még több embert állított meg a villamoson, az utcán és a metróon. Volt, aki meghallgatta, volt, aki elhajtotta, és olyan is akadt, aki beszédbe elegyedni is hajlandó volt vele.

Hiába. A hangjukból érezte, hogy nem hisznek neki igazán. Szánakoztak rajta, vagy épp kinevették, de megérteni nem voltak képesek.

A prófétalét természetes velejárója a kezdeti ellenkezés. Ezzel nyugtatta magát a sokadik elutasítás után is. Olyan volt, mintha órák óta bolyongana egy tükörlabirintusban, hiába látott mindenhol lehetőséget, folyton újabb és újabb falakba ütközött. Azt viszont tudta, hogy minden labirintusból ki lehet jutni. Véghez fogja vinni, amit eltervezett. Megmenti az eltévelyedett lelkeket.

Nem lehet pontosan tudni, hogy az tette-e fel az i-re a pontot, hogy megverték, vagy már régóta lappangott benne a hajlandóság arra, hogy olyan emberekhez beszéljen, akiket ő alkotott meg, de tény, hogy amikor először szólt a semmihez, már fel volt repedve a szája, és az orrából is szivárgott még a vér.

Nem a kukához beszélt, a tekintete az előtt két méterrel akadt meg valamiben, amit senki más nem láthatott rajta kívül. Egy nő volt, fekete hajú, középkorú, barna ruhás. Amikor megszólította, érdeklődve emelte rá sötét szemeit. Figyelmesen hallgatta a monológot, olykor bólintott is, és a végén, ó, igen, a végén végre megtörtént a csoda! A nő sírva köszönte meg a tanácsait, ő pedig szeretettel ölelte magához a nem létező tüneményt.

– Keressen meg bármikor! – búcsúzott lelkesen, még a címét és a telefonszámát is megadta első megmentettjének. Az utcán az emberek felgyorsították lépteiket, mikor a közelébe (közelükbe!) értek.

Ezek után figyelmes hallgatói száma egyre növekedett. Akadt ott mindenféle nem, rassz, korosztály és szexuális orientáció képviselője. A segítsége kellett nekik, sőt maguktól is kérték, nem kellett többé megszólítania senkit. Ő pedig boldogan állt saját agyszüleményei rendelkezésére, akik egy idő után annyian lettek, hogy hosszú sorokban álltak előtte.

Mind őt akarták. Nem okozhatott nekik csalódást. Felállt a Hősök terén Hunyadi és Mátyás király szobra közé, arcát büszkén a csoport felé fordította, és elkiáltotta magát:

– Köszönöm, hogy eljöttek!

A saját magából képzett tömeg pedig hangos éljenzésbe kezdett. Ma mindannyijukat megmenti.

VIDÁK RÉKA

ARANKA

Könnyed nyári kora este volt, épp a barátainkhoz igyekeztük egy kertek mellett kacskaringózó kis közben. Ő megállított, és mutatóujját a szája elé téve csendre intett. Rövid fülelés után sem hallottam mást, csak a tücsökök cripelését. Ő bólintott, hogy pont ez az, amire figyelnem kell.

– Elmondok neked egy mesét az egyikről.

Egy hasonló kellemes júliusi estén, még évekkel ezelőtt egy apró tücsök könyökölt itt az út szélén. Nagyokat sóhajtozott, és állát kicsi tenyerébe támasztotta. Arra futott egy szürke egérke az egyik veteményes felől, kezében annyi elemózsiával, hogy csak úgy potyogtak a földre utána. Mikor a tücsök mellé ért, meghökkenve cövekelt le mellette.

– Hát te miért sóhajtozol ilyen révületben, tücsök? – kérdezte az egérke.

– Ó, barátom, én csak várok – felelte az egyszerűen.

– Mire? Hát neked ilyenkor muzsikálnod kellene!

– Majd annak is eljön az ideje.

Az egérke megunt a ködös válaszokat, és tovább futott a begyűjtött étellel. A tücsök pedig várt, érezte, mindjárt eljön az idő, és megpillantja Arankát.

– Ó, Aranka! – sóhajtott szerelmesen.

– Aranka? – bújt elő a Jótündér egy közeli pitypang alól.

– Mondd, kis tücsök, ki az az Aranka? Már hónapok óta figyellek téged, hogy mit vársz minden este, miért kezded később a muzsikádat, és miért hagyod abba sokkal később, mint a pajtásaid.

– Kedves Jótündér! – lepődött meg a tücsök.

Még soha nem találkozott tündérral. Meséltek neki róluk, de szemtől szemben még soha nem állt eggyel sem. A tündér egy kecses, apró leány volt gyönyörű rózsaszírom ruhácskában, parányi csillagszemekkel és vékony, szőke hajszálakkal.

– Milyen gyönyörű vagy! – mondta káprázattal a tücsök, hogy még maga is belepirult. – Ne haragudj, de nemsokára játszanom kell. Arankát várom, mindjárt itt lesz, nézd! – mutatott az égre.

A tündér hunyorogva nézett arra, amerre a tücsök mutatott, és nemsokára meg is látta, ahogy egy pici csillag fénye azon a helyen egyre erősebbé és fényesebbé válik, mígnem egy gyönyörű ezüst káprázattá növekedett, és csak úgy tündökölt az éjjeli égbolt tetején.

Abban a pillanatban, hogy Aranka megjelent, a tücsök elővette piciny hegedűjét, és szerelmes nótával köszöntötte kedvesét. Csak játszott, játszott, olykor behunyta cseppnyi szemeit, összeráncolta kicsi homlokát, hogy a szívét is elzenélje Arának.

A tündér csak nézte, ahogy az a kicsi tücsök a földről mennybéli muzsikát játszik egy távoli tüneménynek. A csillag pedig egész éjjel fényével simogatta kis zenészét. A Jótündér megvárta a hajnalt és a szerenád végét.

– Tudod, kedves Jótündér – kezdte a tücsök, még mielőtt az bármit mondhatott volna –, tudom, hogy Aranka egy csillag, és nagyon messze van tőlem, de mégis... – gyűrögte kis mellényét – ... ő áll a legközelebb a szívemhez. És én mindig játszani fogok neki, az utolsó napom hajnaláig.

– Hjajj! – sóhajtott a Jótündér. Szemében megcsillant egy könnycsepp. – Ha tehetnéd, elmennél hozzá? Még akkor is, ha többet nem jöhetnél vissza?

– Hiszen tudod magad is – mosolygott a tücsök –, egy percet sem várnék.

A Jótündér bólintott, és két kezébe vette a tücsök apró ujjait, tenyerébe hullajtotta a könnycseppet, aztán búcsút intett. Ő mosolyogva szorította meg kincsét, és Aranka felé fordult. A csillag fénye addig tükröződött a tücsök szemében, míg örökre be nem hunyta.

A mese befejeztével Ő átkarolt, és az égre mutatott.

– Azóta ott két csillag világít az égen, nagyon-nagyon szorosán egymás mellett. Ha jól figyelsz, még a tücsök hegedűjének hangját is meghallhatod.

Fekete Ignácné: Hurrikán

SZABÓ I. VALÉRIA

AZ ELSŐ REPÜLÉS

Ernát első, oda-vissza negyvenkét órás repülőútjából már csak a fennmaradó néhány óra választotta el hazájától és fővárosuktól, Budapesttől.

Az összesen hat fel- és leszállás, bár az utolsó hatodikat csak az út végén tekintheti majd befejezettnek, egy rutinos utazónak is becsületére válna, gondolta magában, mivel annyi mindent megfigyelt és megtapasztalt a hosszú utazás során. A repülőtéren nyüzsgést, ahogyan az emberek hosszú sorokba rendeződve araszolnak csomagjaikkal az egyes ellenőrző pontok vagy a kapuk felé; a levegőbe emelkedés izgalma, majd a sima, zökkenőmentes földet érést követően az ügyes pilótának járó jutalomtapsot; a kék égben lebegés élvezetét a felhők fölött és a köztük megnyíló foltokban lent, a mélyben feltűnő táj szépségét; a mérges csillogó repülőterek személytelenségét, vámmentes termékek luxuskínálatát, majd az órákig tartó várakozás egyhangúságát; a tengeren túli járatok óriás gépein, a középső tizenhat ülés sorban szardínia módjára zsúfolódó utasok kényelmetlenségét; a félelmet a viharban éjjel, cikázó villámok között zötykölődő, kis helyi járaton; az emberek egyénisége, nemzetisége és úticélja szerinti eltérő viselkedését a repülőtéren és a gép belsejében, és megannyi más részletet, aminek felidézése – remélte – később családi és baráti körben még sok kellemes időtöltést nyújt neki és férjének, Tibornak, aki néhány korábbi külföldi üzleti útjának köszönhetően nála sokkal otthonosabban mozgott a légi utazás világában.

Erna, bár úgy érezte, a rövid idő alatt szerzett élmények töménységük miatt még szelektálásra és feldolgozásra várnak, a többször végrehajtott cselekvés rutinosságával, a hosszú úttól fáradtan, de fesztelen magabiztossággal lépett a New York-i Washington repülőtérre a Budapestre tartó gép belsejébe. A magyar személyzet anyanyelvén elhangzó üdvözlő mondatai és a csomagjaikat elhelyező, helyüket kereső utasok beszélgetéséből ki-kihallatszó magyar szavak kellemesen érintették, hazájának közelségét erősítették benne, mert a hatodik hét vége felé már feltámadt benne a honvágy, amit a magyar szó, a magyar táj és az otthoniak hiánya váltott ki. Nem sokáig kell már várnia, még néhány óra, és otthon lesznek.

Amint elhelyezkedtek a kétszemélyes ülésen, Tibor az ablaknál, ő pedig a folyosó mellett, Erna érezte, hogy anyanyelvének meleg simogatása és az otthon közelségének tudatában érzett meghittség percről percre távolabb kerül tőle, és helyét korábbi magabiztos érzését kiszorító, egyre erősödő szorongás veszi át. Lábában és karjában mereven feszültek izmai, két keze az ülés karfájára tapadt. Bár leplezni próbálta, a belőle sugárzó feszültség Tibor figyelmét nem kerülte el. A férfi azt hitte, hogy Erna újra az utazás kezdetén, a repüléstől érzett viszolygását éli át, és ismét felsorolta azokat a racionális indokokat, amelyek mind a repüléstől való félelem alaptalanságát támasztották alá, és amelyeket, úgy gondolt, hogy addigra már Erna is teljesen elfogadott.

– Látod, itt majdnem mindenki magyar, az utaskísérők is magyarul beszélnek, hamarosan otthon leszünk. Ilyen

hosszú repülőúttal mögöttünk már nincs miért aggódnod – magyarázta türelmesen.

– Igen, tudom. Nem is igazán értem, hogy mi van velem – felelte Erna zavartan, miközben kézfejét combjára szorítva, fel-alá mozgó, remegő térdeit próbálta fêkezni, eredmény nélkül. Felsôhajtva nézte akarától függetlenedett testrészeit, miközben arra gondolt, hogy Tibornak teljesen igaza van, valójában ő maga sem érti új keletű szorongását, amely mostanra egészen átjárta a testét.

Már majdnem két órája repültek az óceán felett. A repülésnek ezt a részét kedvelte Erna legkevésbé, ráadásul még mindig nem tudott feloldódni. Szemével az üléssorok fölött elhelyezett kijelzôn követte a repülô útvonalat, ami egyszer csak hirtelen eltűnt a képernyôrôl. Néhány másodpercig várt, majd idegesen odaszólt az angol nyelvű újságba temetkezett férjének:

– Tibor, nem mutatja a kijelzô, hogy hol vagyunk.

Ő szórakozottan kérdezte az újság mögöl:

– Hogyhogya nem mutatja?

Erna izgatottan mutatott a kijelzô felé.

– Korábban látszott, hogy hol járunk, most meg teljesen sötét a képernyô.

Ekkor érdeklôdve nézett fel az újságból. Néhány másodpercig a szürke monitort fûrkészte, mintha azon gondolkodna, milyen megnyugtató választ találhat erre a jelenségre.

– Lehet, hogy a számítógép hibásodott meg – kezdte könnyedén, de mire a mondat végére ért, maga is érezte szavainak súlyát, és meglepôdve egymásra néztek.

Azért még megkísérelt egy erôtlen próbálkozást.

– Ilyen nagy gépnél ritkán fordul elô komoly probléma. Ahhoz mûszaki meghibásodásnak kellene lennie.

De Ernát nem tudta meglepésztetni, ahhoz már túl jól ismerték egymást. A férje tûprengô tekintetébôl látta, hogy aggodalma nem alaptalan.

Hirtelen az utastérben kialudtak a lámpák, és a kihangsítókön át a pilóta hangját hallották:

– Hôlgyeim és Uraim! Elnézésüket kérjük, mûszaki meghibásodás miatt a gépünk visszafordul New York-ba.

A sötét gép belsejében a néma csendben az utasok a fülkébôl kilépô pilótát figyelték, aki elemlámpával a kezében az utaskísérôvel a gép egyik ablakához lépett, mintha csak azzal ellenôrizné, hogy van-e a gép szárnyán világítás. Tibor a kis ablakon kinézve látta a szárnyon ülô apró fényeket. Ez legalább megnyugtató, más gépek látnak bennünket, már ha a mûszereik nem jeleznék, fontolgatta laikusán Erna.

A dermedt csendet aztán nagy ijedelem követte. Visszafele, a megváltozott légi útvonalon, alacsonyabban haladó gép mozgása távolról sem volt egyenletesnek mondható. A váratlanul fellépô rázkódások félelemmel töltötték el az embereket.

Közben Erna lábainak remegése leállt, közvetlen azután, hogy a mûszaki meghibásodást bejelentették, és egész lényét átható nyugalom lépett a helyébe. Teste különálló életet élt gondolataitól, akarától, és annak korábbi veszélyt jelzô megérzését ugyanolyan értetlenül vette tudomásul, mint az utóbbi, belsejét elárasztó dermedt mozdulatlanságot, és ahogy félelmét nem tudta irányítani vagy legyôzni, úgy a belülrôl jövô végtelen nyugalomnak sem volt kiváltója.

Szeme befogadta a jelenetet, de érzései és érzelmei némák maradtak. Láta, hogy a tőle jobbra ülő üzletember magában egyfolytában imádkozik. Egy fiatal anya kis gyereket melléhez szorítva halkán sírdogált. Egy idős házaspár összébújva ült, a férj próbálta jajgató feleségét nyugtatni. Most egy nagyobb rázkódás következett, aztán egy elszabadult zsúrkocsi zakatolva száguldott végig az ülések között, amint az utaskísérő ijedtében a földre vetette magát.

A történetet úgy nézte, mintha egy katasztrófafilm külső szemlélője lenne, belsejében semmi nem mozdult meg, számára nem volt élményszerű a jelenet. Egyelőre nem. Szeme nyitva volt ugyan, de nem látta, amit nehezére esett volna látnia. Gondolataiba menekülve pergette útjuk részleteit, sebesen válogatva közöttük, majd megállapodott a képeslapszerűen előtűnő Grand Canyon-nál. A lenyugvó nap fényében a vörös sziklatenger élesen kirajzolódó kontúrjánál, amelybe mint húsba a seb, mélyen bevájva szakadt be a kanyon, és lent az alján, a sziklák között itt-ott kibukkanva sérülékeny ezüst szalagként kanyargott a folyó. Akkor úgy érezték, mintha egy westernfilmből látnák a festői tájat, amelynek nem szereplői, csak szemlélői. Ennyit magukkal hazavinni kevés lett volna, lementek hát a sziklák által körbefogott katlan-szerűen forró kanyonba, hogy a maga fizikai valóságában tapasztalják meg a természeti jelenséget, egész testükkel, lábukkal és bőrükön, amelyet a finom kőpor hamarosan vékony vörös réteggel vont be. A katlanban kanyargó, felülről kis szerpentinnek látszó ösvény közelről olyan széles volt, hogy a kanyon mélyére menetrendszerűen járó két szembejövő ösvérsornak is helyet adott. Ennek a szélén, felhúzódva a kisebb sziklákra kuporodtak le, és figyelték az előttük elvonuló felmálházott állatokat és az őket gyakorlottan vagy bizonytalanul megülő turistákat. Erna közben elővette táskájából a képeslapokat, melyek a Grand Canyon-t délutáni, bágyadt narancsos-vörös napfényben ábrázolták: jobb helyről aligha küldhetett volna üdvözlöt az otthoniaknak. Egy pillanatig élvezettel szívta be a katlan forróságát, majd a táskát alátétként sortjából kilátszó meztelen combjára helyezte, nehogy a vörös por a lapokat összemaszatolja.

– Nézd csak! – szólt halkán Tibor, ujjával óvatosan a mellettük lévő szikla hasadéka felé mutatva.

Egy satnya növény sárga virágja fölött kicsi kolibri tartotta fenn magát szárnyainak láthatatlanul gyors rezegtetésével.

Igen, gondolta Erna. Az illatok, a hangok, az érintések... ezt nem adják vissza a képeslapok, ezt meg kell tapasztalnunk: az orrunkkal, a fülünkkel, a lábunkkal, az arcunkkal, az egész testünkkel, és ezek az élmények később sokkal élesebben hívhatók elő, mint az egyetlen érzékszervünk által megszerzett információ: a látvány.

Mielőtt az íráshoz kezdett volna, tekintetével még egyszer befogta a tájat. Az méltóságosan egykedvűnek és örökkévalónak tűnt. Mintha csak a méretéhez illő óriásra várna, aki a peremére ülve, lábát lóbázza meghatódás nélkül szemlélődne. Vagy arra sem. Jól elvan magának. Most a kanyon túloldalán, a meredek kőfal pereméből kiálló szerpentineken haladó turistákat figyelte, akiktől a sziklák elfogták a hátulról érkező, lenyugvó nap sugarait, és alakjuk fekete kontúrja hosszú sorban menetelő han-

gyácskákra emlékeztette. Valószínűleg mozgásukat beszívta, elnyelte a katlan. Nem számított, nem az ő mértéke szerint való volt.

Erna aprónak érezte magát a szilaóriások közepén, de ez nem volt ijesztő számára. Elfogadta a tájban lévő bizonyosságot, az üzenetet, hogy mi itt voltunk, akkor is, amikor ti még nem, és aztán is itt leszünk, amikor ti már nem. Gondolataiból felrezenve fordult Tibor felé, aki azt kérdezte tőle:

– Mire gondolsz most?

– A haza küldött képeslapokra. Jó, hogy megírtam őket ott, a kanyonban.

Szótlanul egymásra néztek, tekintetük hosszasan összefonódott, kezüket egymásba kulcsolták. A gép folytatta kiszámíthatatlan útját a sötét éjszakába.

KREISCHER NELLY

BANÁN

A hölgy komótosan válogat a babánfüzerek között, szakértelemmel forgatja, nézegeti, végül egy jó nagy köteget kiemel, s két kézzel, mintegy ölben fogva lassan indul a hosszan álló sor végére, utánam.

Figyelem őt. Bal karján mély, nyitott táská lóg. Jobb kezével ügyesen lecsavar egy banánt a füzér aljáról, ami a tátott szájú táskába csusszan. Gyakorlott mozdulattal cipzároz, mintha most venné csak észre, hogy nyitva van. Oly szakszerűen teszi, valószínű, nem először már, hogy szinte csodálom. Arca rezenéstelen, elgondolkodó, szeme távolba révedő. Mőgém ér, aztán mintha meggondolta volna magát, megfordul. A sor elejére, a banános részhez lépked, visszateszi a füzért (már egy darabbal kevesebb!) irányt vált, és lassan elmegy.

Hosszú sorban állunk, többen is láttuk, senki sem szólt, én sem tettem. Apatikusan, szemlesütve, szinte szégyenkezve állunk, várunk sorunkra, és agyunkban munkálkodnak a miértek.

Miért lopott a jól öltözött, nem ágrólszakadt, nem éhesnek tűnő asszony egy banánt?

És miért nem szólt felháborodottan egyszerre több hang is, de legalább egy valaki, én. Miért nem szólalt meg senki? Miért nem szóltam én sem?

Így utólag elgondolkodva nem hagy nyugodni a kérdés: mi viszi rá az embert ilyen cselekedetre, s mi viszi rá az embereket a hallgatásra? „Bűnösök közt cinkos, aki néma” – és érezzük is, hogy igaz.

Miért lettünk cinkosok? Miért lettem a cinkosa? Miért nem háborog eléggé az erkölcsi érzékem, és a többieké, akik szintén látták? Magyarázatot keresek. Miért hallgattunk?

Sajnálattól? Nem! Ez inkább egyfajta elégtétel, mert az eladók minduntalan becsapnak, csalnak a mérésnél, csalnak a visszajáró pénzzel, becsempészik a silány árut a szép alá.

Ezzel próbáljuk magyarázni szótlanságunkat.

Az igazság pedig az, hogy az erkölcsi szint ijesztően mélyre süllyedt.

HABOS LÁSZLÓ

KENYÉRFA

Tél volt. Igazi tél a télben, ahol élni, Élni, na meg hát halni is kellett...

Nap mint nap haladtak egyre beljebb – a nagyvezér utasítására – Szibéria érintetlen világába Sztálin megfélemlített alattvalói. A gombamód elszaporodott légerek elítéltejei parancsra gyilkolták a több száz éves nyírfákat. Az egyik ilyen fakitermelésre létesített lágerben raboskodott másfélezer társával együtt egy katolikus pap is. Koholt vádak alapján ítélték el. Úgy kétezer napnyi fogsággal háta mögött lépkedett szótlanul a többiekkel egy újabb, embert próbáló napnak álmos hajnalán.

Az addig le nem taposott fagyott hó felsírt az ártatlan betolakodók talpa alatt.

A favágókká előléptetett elítéltekre előírt norma szerinti mennyiség kivágása várt. Éket hasítottak az ötszáz évesnél is idősebb nyírfákba, melyeket hárman sem tudtak átkarolni. A sebekbe hasábfát tettek, meggyújtották, s ez alattomos támadásnak következtében másnapra kifordultak a földből szerencsétlenek. Az ügyesebbek mindezt mértani pontossággal voltak képesek végezni. A fa csupán fél méteres távolságnyra dőlt a megjelölt helytől.

A nap haladt szokásos útján, sápadt arccal nézte, hogyan halnak a dér-szakállú óriások, egyik a másik után. A norma feletti teljesítményért külön kenyéradag járt.

A szétfűrészelt törzsek elvontatása után a csoport-hierarchia alsóbb szintjén állók feladata volt a gyökerek kiszedése a mélyen átfagyott földből.

A munka kezdetén mely a fegyőr álmos kiáltását követően indult, nagy lökdösődéssel igyekeztek lefoglalni a könnyebb feladatnak látszó gyökereket. Mire a legyengült pap odaért, már csak a teljesíthetetlenek maradtak.

Keservesen adta meg magát az ember erejének a jég fedte talaj. A nap végre félúton járt, és felbecsülhetetlen örömet jelentett az ebédidő elérkezése. A foglyok szótlanul süppedtek a hóba, s mohón kanalazták a konzervdobozba töltött cserpáknyi káposztalevest. A pap is lerogyott sors-társai mellé. Arcát a nap felé fordította, némán hálát rebegett, s megtörte jéghideg szójás kenyerét – előzőleg hólébe áztatták az örök, hogy az általuk elvett mennyiség ellenére meglegyen a norma szerinti fejadag súlya.

A zékás pap társaihoz hasonló gyorsasággal falta a hideg káposztalevest. Ajka és a még megmaradt fogai már megszokták a jégnek hidegét.

A könyörtelen vezényszó hallatán ismét munkához láttak. A pap nagy sóhajjal emelte feje fölé a csákányt. Tudta, bármennyire is erőlködik, nem lesz képes teljesíteni a normát, s így megint nem állhat majd sorba vacsoraosztáskor.

A sötétség beálltával nyomasztó fáradtság telepedett a barakkra. A tiszteletes most is korgó gyomorral készülődött a lefekvéshez, amikor egyik ukrán fogolytársa lépett elé – kezében egy cserpák köleskásával. Ő „szorgalmasabb” volt, teljesítette a depolnitilnit, s a kapott adagot ajánlotta

fel, csak készítse el édesanyjának portréját.

Gyors mozdulattal vette elő rajzeszközeit, hogy minél hamarabb elkészüljön. Aztán behabzsolta a köleskását, és örömmel mondott hálaimát Istenének, hogy újabb esélyt kap megélni a következő hajnal.

KÁRÁSZ TAMÁS

VERÉB

A júliusi nap perzselő sugarával a lenyugvás előtt utolsó erejét még összeszedte, és pokoli melegével végigsimogatta a tikkadt, alélt tájat. A megolvadt aszfalt felett szurokszagú forró levegő vibrált délibábként sejtelenesen. A mindent túlélő útszéli porcfű ágaskodó szárát a sárguló levelek lassan mind elhagyták. Kerékpárom „elfáradt” már, egyre lassabban, bizonytalanul kacszva araszolt előre. A homlokomról legördülő sós verejtékcseppek szemem marták. Kínomban megdörzsöltem, de csak rosszabb lett. Nagy sebességgel teherautó suhant el melletttem, porfelhőt kavarva maga után a padkára lecsúszott hátsó kerekével. Izzadt arcom verejtéke mágnesként ejtette rabul az apró porszemeket.

Már nem mertem az arcomhoz nyúlni. A poros verejtéket csak jobban elkenném magamon. Ingem teljesen hozzám tapadt az izzadságtól. Egyetlen járókelő nem sok, de még ennyi sem merészkedett az utca forró katlanába. Hűvös szobákban várták az esti enyhülést. Tekintetem a melegen sugárzó aszfaltsíkról kissé előbbre tévedt, és megpillantottam a lejtő kezdetét a tűzoltószertáron túl. Onnan már könnyebb lesz, hazáig hajtanom sem kell!

Beletaposok még utoljára, de ebben a pillanatban verebket pillantok meg távolabb az úttesten a szemközti sávban, amint élet-halál harcot vívnak. Szemtanúja már sokszor voltam hasonló torzsalkodásnak. Az egymásnak feszülő kis madarak hangos csiripeléssel, szárnycsapkodással, féktelen haraggal csépelik egymást, miközben megszűnik körülöttük létezni minden. A küzdelem hevében csak a másokra figyelnek.

Lassítok egy kicsit, és megbabonázva nézem a civakodó párost, de viselkedésük egyre furcsábbnak tűnik. Egyik mintha nem is mozogna... Még lassabbra fogom a már magától guruló kerékpárom tempóját! Egészen közel érek hozzájuk. Valóban... egyikük már nem él, és az aszfaltos útról a másik próbálja vonszolni az árok felé erős szárnyverdeséssel. Csőrével meg-megragadja és húzza, húzza araszolva az élettelen testet -- de elrepülni sehogy sem tud vele. Kétségbeesve minden igyekezetével segíteni akar halott társán!

Kerékpárom közben lassan tovahalad, és amint hátrahátrafordulok, a két kis verebet még egy ideig látom az útpadkán vergődni, majd eltűnnek a menedéket nyújtó árokszéli gazcsomóban. Véget ért a látomás: egy csöpp kis madár küzdelme, ragaszkodása párjához.

PERGEL ANTAL

ÜZENET A MÚLTBÓL

Az őrmester kutya kemény ember volt. Ahova beszállásolták, mindenki rettegett tőle. A házat és értékeit, sőt lakóit is saját tulajdonának tekintette, s ezt, amikor csak tehetett, ki is mutatta. A környékbeli házakba is beszállásoltak egy-egy katonát, de azokkal lényegesen könnyebb volt az élet, mint az őrmesterrel. Kora reggeltől késő estig megkövetelte, hogy a család apraja-nagyja szolgálatára álljon, etesse és itassa, miközben alig lehetett ennivalóhoz jutni. Az őrmestert az sem érdekelte, ha a család minden tagja éhen hal, neki mindenképpen járt a napi többszöri étkezés. Különösen ellenszenves volt, hogy a gyerekekre sem volt tekintettel. Más beszállásoltak gyakran legalább a gyerekeknek szereztek élelmet, az őrmester azonban egyformán gyűlölt mindenkit, s ezért természetesen őt is gyűlölték. Teltek a napok és a hetek, s a család hiába imádkozott jobb sorsért, az őrmester nem csak hogy maradt, de egyre elviselhetlenebb lett. Hamarosan azonban kitűnt, hogy neki is vannak gyengéi. A falu fölött gyakran jelentek meg magyar vagy német repülőgépek, amelyek időnként a háztetők magasságáig leereszkedve géppuskázták az ellenséget.

A ház lakói már megszokták a légitámadásokat, az őrmester azonban nem bírta elviselni azokat. Ilyenkor hanyatt-homlok futott ki a házból, s beszaladt a temetőbe. Az utca másik oldalán régi, már használaton kívüli temető volt. A megsüppedt sírokon korhadt fejfák és a félig földbe süllyedt, rózsaszín mészkő sírköveken még olvashatóak voltak a vésett feliratok. Az őrmester átfutott az úton, beugrott a halmok közé, s szinte beásta magát valamelyik sírkő mögé. A légitámadás után rendbe szedte ruháját, s mintha mi sem történt volna, visszajött a házba, és követelte az ebédet.

Egyik légitámadás után az őrmester nem jött vissza. A háziak szorongva várták, de nem mutatkozott. A feszültség némileg engedett, mivel feltételezték, hogy az őrmester a temetőből a parancsnokságra ment. Annál rosszabb lesz, ha visszajön! Lassan beesteledett, az őrmester azonban sehol. Maradjon csak ott, ahol van – gondolták a háziak. Hosszú idő után viszonylag nyugodtan töltötték az éjszakát, aggasztotta azonban őket, hogy az őrmester felszerelése még a házban volt.

Ködös, hideg reggelre ébredtek. Már jócskán kivilágosodott, amikor megállt egy terepjáró a ház előtt. A katonák az őrmestert keresték, mivel sem tegnap, sem ma nem jelent meg a parancsnokságon. Egy tiszt szűrős szemmel nézte a háziakat, majd bement az őrmester szobájába, és kutatni kezdett. A háziak elmondták, hogy tegnap látták utoljára az őrmestert, amikor beszaladt a temetőbe. Ahogy fölszállt a köd, katonák és civilek együtt kezdték keresni az eltűnt katonát. Az egyik sírkő mögött jellegzetes egyenruha és csizma látszott. Az őrmester szokása szerint elbújt, ezúttal azonban nem volt szerencséje. Egy géppuska lövedék fejen találta, kettétörve a sírkövet is. A síremlék egykori készítői nem gondolták, hogy a jövőnek üzennek: „Itt nyugszom én, s nyugszotok már ti is.”

FELTÁMADÁS

Március elejére elcsöndesedtek a harcok a környéken, a háborúra azonban még sok minden emlékeztetett. A faluban sok ház erősen romos volt, akadozott az élelemellátás, a templomkertben a harcok során elesett szovjet katonák sebtében ásott sírjai sorakoztak. A katonai kórházak azonban lassan kiürültek, s a szovjet parancsnok engedélyezte az iskolai oktatást is. A főutcán katonai teherautó és szekérszlopok haladtak. A főváros elfoglalása után szerzett zsákmányt vitték valahova a messzeségbe. A zsákmányolók időnként a faluban is körülnéztek volna, de innen már nem volt mit elvinni. A felnőtt lakók a parancsnokság által kiszabott munkát végezték, ami ellen nem zúgolódtak.

Lassan kitavaszkodott. A Duna-parti fák ágain előbb rügyek, ezekből pedig szinte egyik napról a másikra levelek fejlődtek, amelyek mint zöld bársonytakaró terítették be a folyó partját. A gránátok szaggatta árkokban ibolya nyílt, s zöldülni kezdtek az orgonabokrok is. A béke első napjai voltak, de valami hiányzott. Húsvét közeledtével a plébános engedélyt kért, hogy megtarthassák a feltámadási körmenetet. A parancsnok szűrős szemmel nézett a plébánosra, de megadta az engedélyt, ami azt is jelentette, hogy ezen a napon nem kell munkára menni. A szétlőtt templomban nem lehetett istentiszteletet tartani, ezért a hívek a zárdában gyülekeztek. Az udvar hamarosan szűknek bizonyult, sokan a környékbeli utcákba szorultak. A tömeg egyre nőtt. A felnőttek és a gyerekek legszebb ruhájukba öltöztek, s ünnepélyes méltósággal várták a körmenet indulását. A Nap megcsillant a szentségtartón, s a templomi zászlók a magasba emelkedtek. Évszázados templomi énekek visszhangoztak a házak között. Az emberek tiszta szívből énekeltek, miközben lassan lépkedtek a plébános és a ministránsok mögött. A környéket hamarosan beborította a tömjén illata.

A teherautóoszlop parancsnoka sietett volna, a körmenet azonban elfoglalta az utat. A főhadnagy pisztolyával hadonászva indult a plébános felé, amikor fölerősödött az ének. A tiszt eltette pisztolyát, s visszaballagott az autóhoz. A katonák megbűvölten nézték a menetet. Egyikük lekapta sapkáját, és pravoszláv módra keresztet vetett.

Benkóczy Péter: Falu vége, Nagypetri

HORVÁTH LILLA

VIHAR

Eső kopog a tetőn. Kint a fákat ide-oda cibálja a szél. Vilámlás. Mennydörgés.

Mindezt meg sem hallom. Csupán ülök a bezárt szoba asztalánál a papír fölé görnyedve, nem látok, és nem hallok semmit. Gondolataim messze járnak, valahol, ahol nincs ez a szoba, se ez a ház, se vihar. Minden szép és jó. Süt a nap, egy felhő sincs az égen. Meleg van, de nem az a kánikulás meleg, hanem kellemes, nyári meleg. Hűs szellő simogatja az arcom. Nevetek. Ott vagy mellettem. Rám mosolyogsz szeretetteljesen, és átölelsz. Magadhoz szorítasz, mintha soha többé nem akarnál elengedni.

A kép eltűnik, és eltűnik vele együtt a nyár is, a meleg is, a szabadság is. Újra egyedül vagyok a bezárt szobában, kint tombol a vihar, és én csak meredek a papírra, és nem tudom, hogy lássak hozzá.

Kint nagyot dördül az ég, fejem fölött megremeg a lámpa, majd kiég. Sötétség vesz körül. Áramszünet. Nem számít. Kihúzom a fiókot, gyufát és gyertyát veszek elő. Csak úgy vaktában meggyújtom a gyertyát, azt asztalra állítom, elég távol ahhoz, hogy a papír ne gyulladjon meg, de elég közel, hogy a fényben jól lássam (jelenleg még nem létező) soraimat. Elrakom a gyufásdobozt, visszatolom a fiókot, aztán ismét a papír fölé hajlok elgondolkozva. Lelki szemeim előtt szinte azonnal képek jelennek meg. Nyár. Meleg. Hűs szellő. A te arcod. A te szemeid. A nevetésem. A te mosolyod. Az ölelése, karjaid szorítása.

Elmúlt. Régen véget ért. Tudom jól, és már el is fogadtam réges-régen. De ez a pár kép még vissza-visszatér. Szüntelenül itt lebegnek a szemem előtt, és kínoznak egy régi nyár egyetlen napjának emlékeivel. Minden ébren töltött pillanatban csak ezeket látom. S ha alszom, álmomban visszatérek ebbe a napba, újra együtt vagyunk, és boldogok vagyunk, ám ekkor te elmész, eltűnsz, valami elragad mellőlem, és csak futsz, futsz, hátra sem nézel, pedig torokom szakadtából üvöltök utánad, és könyörgök, hogy állj meg, és várj meg... de nem hallod meg.

Könnycsepp a papíron. Ez eddig nem volt itt. Letörölöm, de csak elmaszatolódik.

Kint újabb mennydörgés. A gyertya lángja meglöbban, de nem alszik el.

És váratlanul előbukkan egy rég elfelejtett kép, melyet elzártam a tudatom mélyén, hogy ne kelljen rá emlékezni. Ő, amint sétál az utcán, egy másik lány kezét fogva... sétálnak, ő felé fordul, nevet, mosolyog... a lány ránéz, tekintetük találkozik, mosolyog. Megállnak. Elengedi a lány kezét. Szoroson magához öleli a lányt. Lassan elengedi, két keze közé fogja az arcát. Arcuk lassan közelít egymáshoz.

Elfordulok. Nem bírom tovább elviselni a látványt.

Vége az emlékképnek, és én újra ott vagyok a bezárt szobában, az asztal fölé görnyedve, kint dörög az ég, vihar van. S most mintha külső szemlélőként látnám magam, ahogy ülök a széken magam alá húzott lábakkal, hosszú hajam leomlik, s az üres, bezárt szobában a gyertya apró lángja mellett írom egy üres, maszatos lapra a címet: „Vihar”...

NOVÁKOVICSNÉ TÓTH ICA

EGY RÉGI KÉP

Egy régi, öreg kép lóg szobám falán. Egy csendélet: fekete vázában vöröslő rózsacsokor. Ki festette? Nem tudom. Olvashatatlan a név. De ez nem is fontos számomra, ajándékba kaptam, és szeretem.

Sokszor nézem elmerengve, s közben azon gondolkodom, hogy mi lehetett megszületésének apropója. Talán a festő szerelmes volt egy ifjú hölgybe, akinek vörös rózsát ajándékozott, s mielőtt átadta volna, megörökítette boldogságát, így tartva meg a pillanatot? Vagy egy szomorú emlék volt, mi a múlt ködéből felmerült, ami kezébe adta az ecsetet, s arra készítette, hogy lágy, puha vonásokkal ebbe a virágcsokorba sűrítse fájó érzéseit? Ez is örök titok marad.

Nézem, s szívem mélyén érzem, hogy ez nem szomorúság, inkább az öröm kifejezése. Oly légiesek a rózsakelyhek, s mint könnyű pilleszárnyak, lebegnek a szirmok, s a színek, a sötétebb és világosabb színek úgy incselkednek egymással, mint a szerelmesek, s ha ráveti fénysugarát a nap, valósággal lángra lobbannak, égnek a virágok.

Számomra az ifjúságot, szerelmet jelképezi ez a kép, s olyan gondolatokat ébreszt bennem, melyekkel talán sohasem foglalkoztam volna. Visszaidézi szertelen, bohó fiatalságomat, amikor habzoltam az életet, mikor nem kergették fejemben egymást a súlyos, nehéz gondolatok, és szabad voltam, és könnyű, akár egy madár. Aztán az első szerelmet, az első vörös rózsaszálat, a föld feletti lebegést, súlytalanságot és a végtelennek hitt boldogságot. A rácsodálkozást egy másik emberi lényre, és megismerésének mohó kíváncsisága, a túlfűtött vágyak, a másik hiányának érzése s a képzelet játéka, mely megmásítja, rózsaszín ködbe vonja a valóságot.

Most, hogy már elszálltak felettem az évek, döbbenet látom, hogy mennyire átértékelődtek bennem azok az elmúlt idők. Mennyi tanulság volt bennük, melyeket lezseren átugrottam, mennyi figyelmeztető, intő jel, amit hanyavetien elpöccintettem magamtól, mint egy cigarettacsikket. Már tisztán látom, mily pazarlóan éltem. Akkor még azt hittem, hogy a fiatalság örökké tart, nem gondoltam a múltórákkal, évekkel, s abban sem hittem, hogy valaha majd boldogtalan leszek, s ha majd a szerelemre gondolok egykor, kesernyés íz fut össze a számban, és hogy egyszer majd felettem is elszállnak az évek. Ó, ez a kép! Néha, mint folyóban az örvény, felszínre dobja lelkem mélyéről az elfeledettnek hitt érzéseket, máskor pedig, mikor zaklatott vagyok, elcsendesíti, megnyugtatja kedélyemet. Olyan, mint egy jó pszichológus. Varázsa van e képnek, vagy csak én látok benne csodát? S ha más néz a képre, csak egy egyszerű, hétköznapi rózsacsokrot lát s nem csodát? Egy pillantást vet rá, annyit mond: „szép”, s már megy is tovább.

Így van ez jól, hiszen nem vagyunk egyformák. De tudom, hogy mégis van bennünk azonosság, hiszen mindenki örizget egy neki fontos, sokat jelentő kincset, amittől semmi pénzért sem válna meg.

Nekem ezt jelenti ez a kép. Ez az én kincsem. S a téli, hideg napokon egy darabka nyár, a szobám falán.

BEMUTATKOZIK

LOVRICS REBEKA

A név, amelyet imádott szüleim a hetvenes évek harmadik szilveszterét követő első hónapjának utolsó előtti szerdáján kényszerből rám sóztak: Májer Orsolya. Nincs vele semmilyen problémám, egyszerűen csak nem ez járt volna, hanem az, ami az egyik kedvenc hobbim mellett olvasható. Csakhogy szerb nagypapám, Joszip Lovrić hiába tett meg mindent azért, hogy nagymamámmal együtt nevelhesse édesapámat és nagynénémet, a kegyetlen sorsnak más akarata volt: gonosz mostohanagyapám nevét élteti tovább. Hogy a keresztnemem miként talált meg, senki ne kérdezze, mert még édesanyám sem tudna válaszolni rá. Ő ugyanis Rebekának akart keresztelni, de a szülőágyon a megkönnyebbülés és a fájdalom másik nevet csúsztatott a szájára. De én úgy döntöttem, egy kicsit kicselezem azt a fránya sorsot. Hogy ez mennyire fog sikerülni, majd legnagyobb rabszolgatartónk, az idő megsúgja.

Ám addig is írok, mert élvezettel szabadulok meg a fejemben túltengő gondolatoktól, amiket legfőképpen versekbe, novellákba, sorozatregényekbe, kisregényekbe, elbeszélő költeményekbe foglalok, és mindeközben ízelegetem a haiku és a mese témakörét; továbbá kedvenc könyvem, a Magyar értelmező kéziszótár segítségével különféle szótárakat készítek.

És hogy a lelkembe is beláss egy kicsit, elárulom, hogy minden téren roppant különc vagyok, és azt is: rendkívül életvidám, szinte örökké hülyéskedő, nagyokat nevető nő. De ha a komoly beszélgetések ideje jön el, a nyelvem rendíthetetlen pörgésben van. Imádom az embereket, és hiszem, ha megfelelően közelítünk hozzájuk, mindig ki lehet hozni belőlük a legjobbat. Örök optimista vagyok, és ha rossz dolog történik velem, akkor sem azon kesergek, jaj, most mi lesz, hanem félresöpröm, és már rögtön csakis azt látom: az élet varázslatosan gyönyörű!!!

A MAGÁNYNAK

Szeretem, ha pompázatosra teszed napomat, mint a törpe habszegfű a sziklás havasokat, és puha moha-lelked fáradt lelkembe olvad; de azt kíváltképpen, hogy csak akkor rohansz, ha hívlak, és amikor megkérlek, távozol nyomban.

KOVÁCS SÁNDORNÉ

Bogács Mancsi nénije

Klausenberger Margit a lánykori neve, a Magyar Kultúra Lovagja! Kék szemű, gyönyörű, agilis hölgy, magát egyszerű paraszt-asszonynak nevezi, valójában senki meg nem mondaná, hogy

78 éves. Ízes palóc nyelvjárásban beszél, és lebilincselő, ahogy az emlékeiről, tetteiről, életéről mesél.

„Ganajhordáskor születtem” – kapom fel a fejem, és elbűvölve hallgatom.

Nyugdíjazásáig mezőgazdasági dolgozó a téeszben: arattott, beosztották a géphez is. 1990-től a bogácsi plébánián sekrestyés, harangoz, szakács, népviseletbe öltözteti a babákat...

Szervezett fonóházat. A Pávakört 1976-ban indították öten: énekeltek, meséket gyűjtöttek, ő jeleneteket írt és rendezett farsangi és egyéb multságokra.

A babaruha ötlete a 90-es években vetődött fel, amikor Abádszalókon meghirdették a népviseletekre vonatkozó gyűjtőmunkát. Elhatározta, hogy megvarrja a ruhákat, hogy Bogácsnak, ennek a tiszta katolikus falunak is legyen nemzetközi híre.

Alaptestet nehezen szerzett, az nem az ő munkája, „csak” a ruha.

A néphagyomány alapján készítette: tisztán emlékszik minden részletre, de korabeli fényképek is segítettek: piacra menő asszonyok, summások, szüret, lakodalmi készülődés és maga a lakodalom, a vasárnapi és hétköznapi viselet... mind megtekinthető a falu Hagyományőrző Házában.

A falakon látható képeket a húga festette, Irén, ő kalauzolja a látogatókat, és nem kisebb tehetséggel avat be a helyi néprajz titkaiba: minden hónapnak megvolt a maga rendje. Az első vasárnap a tisztaságé, a tiszta léleké. A másodikon zöldbe öltöztek. A reménykedés kifejezője. A harmadikon pirosban vagy bordóban mentek a templomba: a szeretet vasárnapja volt. A negyedik (vagy ötödik) vasárnap tetszés szerinti mosott ruhát vettek fel. Egyébként tilos volt mosott felső ruházatot ölteni, ha templomba készültek (díszes mintázata, hímzése, anyaga miatt nem is lehetett kimosni).

Mancsi néni kezdeményezte a summás ételek főzésének fesztiválját Bogácson: tőpörtös laksa, placki, lábatlan tyúklevés, csombókos haluska, puliszka, görhe, málé készült a masinán – sorolja csillogó szemmel a kor jellegzetes ételeit.

„Nem girjékedtem vele sose, hogy mit csináltam” – mondja szemérmesen.

Ha majd Bogácson is összegyűjtik a helyi értéktárat, a hungarikumokat, Mancsi néni biztosan az elsők között szerepel.

(DLné)

BEMUTATKOZIK

FEKETE IGNÁCNÉ

1953-ban Adonyban születtem, itt jártam iskolába. Erzsiben érettségiztem, s házasságkötésem után itt telepedtem le, azóta is itt élek. Már iskolás koromban is vonzott a festészet, gyerekként kisebb képeket festettem.

Hosszú évek teltek el, miután ismét kezembe vettem az ecsetet, közel harminc év után kezdtem újra festeni. Nagyon szeretem, de nem vált kenyérkereső tevékenységemmé. Szabadidőmben festettem temperával farost lemezre gondolataimat, hangulataimat. Egyre több alkotásom született, míg eljutottam arra a szintre, hogy képeimet kiállítások keretében bemutathattam.

Először 2002-ben az ercsi helyőrségi klubban, majd rá egy évre a helyi művelődési házban. Szinte évente vettem rész valamilyen kiállításon: „Erzsiben élők alkotásai” (2004), aztán szülőfalumban, ahol nagy szeretettel fogadtak gyerekkori barátaim, osztálytársaim, majd Százhalombattán („Ercsi Alkotók”). 2008-ban Erzsiben kedves barátom, Harkányi Endre színművész meleg szavakkal köszöntötte és nyitotta meg a kiállítást. 2009-ben felkérésre kaptam: Rácalmásán a Jankovich Kúrián mutatták be képeimet.

Az Eötvös-napok rendezvénysorozat keretében Kaszap Ferenc, Ercsi alpolgármestere (2011), régi jó barátom köszöntötte a festményeim iránt érdeklődőket.

De nyitotta meg már kiállításomat Hernádi Judit is, Járszai Mari-díjas színésznő, érdemes művész, aki őszinte szeretettel és barátsággal beszélt rólam (Ercsi, 2013).

Érden a Szepes Gyula Művelődési Házban a Poly-Art Alapítvány Galériájában az utóbbi két évben nyílt lehetőségem néhány képem bemutatására.

Alkotásaim között virágcsendéletek, tanyavilágot bemutató sorozatok, erdei és más tájképek láthatók. A festészet más területére is szívesen kikacsintok, így megfestettem a piros kalapos hölgy portréját, illetve fantáziaképeket.

Számomra az jelent igazi boldogságot, amikor látom, hogy festményeimmel örömet, jókedvet adhatok a közönségnek.

BENKÓCZY PÉTER

Már fiatalon felfedezte egy Győrffy nevű budapesti festőművész-rajztanár, hogy van némi affinitása a rajzhoz, a festészethez.

Az Életre készülődés, a tanulmányok, a családalapítás-gyermeknevelés időszakában éveken keresztül szunnyadt a festészet utáni vágy, de a 40 éves olaj- és gázipari mérnöki pálya és tevékenység mellett mindig a háttérben volt, hogy egyszer valaha még festenie kell.

A családban is tradíció a művészetek gyakorlása, már apai nagyanyja, Sír Anna is szép képeket festett. Nagyapja, néhai Benkóczy Emil, az egri líceum tanára és címzetes igazgatója, a kor jeles írója, valamint édesapja, néhai Benkóczy Béla is írói tehetség volt. A családban azóta is folyamatosan fellelhetők művészlelkek az utódok között.

A festést felesége inspirációjára kezdte el ismét a múlt század kilencvenes éveiben.

Kiváltképpen a tájképeket, az érdekes város- és falurészleteket kedveli, kedvencei az erdélyi tájak, hazai hegyek, völgyek, falvak, tanyák, a mediterrán térség. Többségében meg is fordult ezeken a helyeken.

1999-ben „BARANGOLÁSAINK” címmel nyílt első kiállítása.

Tagja az OKIT művészeti társaságnak, az Ábrahámhegyi és Galyatetői Művészkertnek, a KÉK – Képzőművészek Érdi Közössége – társaságnak, rendszeres résztvevője volt az egri, a létavérsesi, a vasvári, a horvátországi és egyéb külföldi alkotótáboroknak, valamint hazai: az agárdi, a hévízi, az ábrahámhegyi festőversenyeknek, alapító tagja és szervezője az immár 13 éves kalotaszegi – nagypetri művésztelepnek Erdélyben. 2014-ben beválasztották az Érd MJ Város Érdikum (helyi értéktár) tagjai közé.

Különdíjat nyert a velencei, 2011-ben pedig a hévízi festőversenyen.

Kiállításai alkalomával szerepelt a Duna Televízióban, más rádióriportokban és több helyi tévé tudósított műveiről (Eger, Siófok, Nagykánizsa, Szolnok, Hévíz, Zalaegerszeg).

Festményei megtalálhatók mecénásainál, a hazai gyűjtőknél, az USA-ban, Brüsszelben, Bécsben, Erdélyben.

Néhány képe megtekinthető neve alatt a facebook oldalán, a www.benkoczypetersr.iwk.hu honlapján, valamint a www.arteon.hu és a www.kepafalon.hu internetes galériákban.

PÁRIZS ÉS A MŰVÉSZET

Vendégünk volt **Karsch Manfréd** grafikus és festőművész

A KÉK elsősorban azért alakult meg, hogy maga köré gyűjtse a városban és a környékén élő és alkotó, eddig kevés bemutatkozási lehetőséggel bíró képző- és iparművészeket. A cél nemcsak egymás megismerése, hanem ezzel együtt folyamatosan keresni az e szűkebb körön kívüli együttműködési lehetőségeket is.

Ennek első lépése volt az a novemberi összejövetel, amelyre Karsch Manfrédot, a sok évtizede városunkban munkálkodó, ismert grafikus és képzőművészt látták vendégül, akit arra kértek, hogy meséljen nekik párizsi élményeiről!

Mint ismert, októberben Párizsban, a Toko Galériában három érdi művésznek: Kéri Mihálynak, Karsch Manfrédnak és Fritz Rautnernek közös kiállítása nyílt, amelyet egy hónapig látogathattak az érdeklődők.

Vendégünk ennek kapcsán mesélt élményeiről, benyomásairól a KÉK tagjainak. Karsch Manfréd azonban nemcsak a száraz adatokat és az információkat osztotta meg hallgatóságával, hanem az alkotóművészet jelenlegi állapota, helyzete és elfogadása is szóba került.

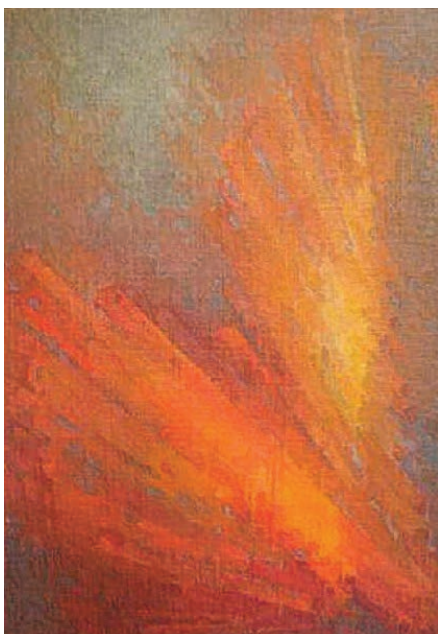
Kikerülhetetlen volt a kérdés: vajon Párizs napjainkban is a művészet fellegetője, központja-e? Vonzó-e, izgalmas-e ma is ebben a nagyszerű városban egy kiállítás-megnyitó a mai emberek, akár a fiatalok számára?

Mint kiderült, roppant jó hangulat övezte a megnyitót, de maga az érdeklődés inkább átlagosnak, semmint ki-robbanónak mondható. A franciák, természetesen ma is az utcán élik meg közösségi életüket, de sokkal többet adnak arra, hogy jót beszélgessenek egy kávé mellett, mintsem azon törnek a fejüket, hogyan szerezzenek meg egy – egyébként vonzó és általuk értékelt – művészeti tárgyat. Megnézik, befogadják a művészetet, de – épp-úgy, mint az hazánkra is jellemző – kevesen szánják rá magukat arra, hogy egy-egy festményt, művészeti alkotást megvásároljanak. Mintha minden másnak – beleértve a használati tárgyakat – nagyobb lenne az értéke, mint annak, hogy birtokolhassanak egy-egy kortársalkotást, és azzal díszítsék az otthonukat. Talán elsősorban a párizsiak közvetlensége, vidám csevegése, barátkozási hajlandósága volt az, ami azonnal feltűnt, és ráébresztette Karsch Manfrédot és két érdi művésztársát arra, hogy ez nem a megszokott, magyarországi közeg, hanem maga a művészet városa, PÁRIZS.

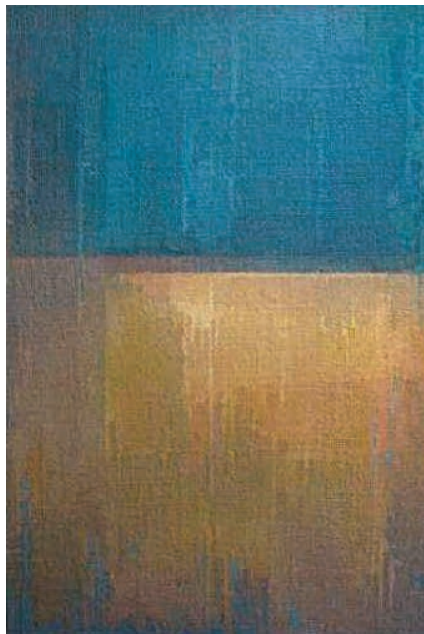
Bár – tette hozzá – sokat veszített pár évtizeddel ezelőtti fényéből. Ha belegondolunk, semmivel sem kínálnak többet, de kevesebbet sem, mint akár az érdi Városi Galériában – hangzott a végkövetkeztetés.

Karsch Manfréd közvetlen egyénisége is hozzájárult ahhoz, hogy a KÉK-találkozó is remek hangulatban telt, hiszen sok érdekes és hasznos információt hallhattak vendégüktől a kör tagjai, és az est végén nem csak kérdéseiket teheték fel, hanem építő eszmecserét is folytattak. Talán érdemes lesz máskor is hasonló találkozót szervezni!

Bálint Edit
Érdi Újság

Zenei élmény

Tükröződés

Sodrás

KÖLCSEY FERENC

„Egy volt a legérdekesebb jelenet közül e nyúlánk, magas termet, de gyenge testalkatú, kopasz, borotvált arcú és ajkú, örökké halvány, szerény, egyszerű s igen tiszta alakot látni a megyének torzonborz bajuszú, piros pofájú, pohos hasú, vastag nyakú tisztái és táblabírái között, kikre szelíd szokásai és nemes filantrópiája által polgárosító hatással volt.”

Így jellemezte Kölcseyt Pap Endre, a költő joggyakornoka. Kölcsey Himnusza és Erkel zenéje már hozzátartozik mindennapi életünkhöz, mint virághoz az illata.

De alakja, tényleges tevékenysége, munkássága egyre távolodik a történelmi messzeségbe, pedig gondolatai, hazaszeretete, szigorú esztétikai mércéje időtálló.

Kölcsey a magány és a fájdalom gyermeke volt. De magánéletének próbái, tragédiái nem tudták földre sújtani, szatmári magánya nem távolította el a nemes eszméktől, a közéleti tevékenységtől.

1790. augusztus 8-án született Szödemenyeren. Kölcsey Péter és Bölön Ágnes házasságából hat gyermek született: négy fiú, két lány (a lányok korán meghaltak). A költő a legidősebb. A fekete himlő gyakran szedte áldozatait ez idő tájt – így Kölcsey is megbetegedett. Gyógyítására „különleges” gyógymódot alkalmaztak: a forró kemence szájánál öt Miatyánknyi ideig kellett tartani. Egyszer felsikoltott – valószínűleg ekkor sérült meg fél szeme.

Édesapját hat, édesanyját tizenkét éves korában veszítette el. Öccseivel Debrecenben tanul. Egy nádfedeles házban laknak egy idős szolgáló felügyelete mellett.

Tizenhárom éves korában írja első versét.

Amikor régi korok alkotóinak munkásságát tanulmányozzuk, mindig időutazást kell végeznünk, hogy megértsük azokat a körülményeket, azokat az eseményeket, törekvéseket, amelyek meghatározták az adott kort. Így kell tenünk Kölcsey esetében is. Születésének évében II. József visszavonja rendeleteit (kivéve a türelmi és a jobbágyrendeletet). Bécsből hazaküldeti a koronát, ígéretet tesz az országgyűlés összehívására, ebben halála megakadályozta. II. Lipót 1790-91-ben összehívja az országgyűlést, de 1792-ben meghal. Az itt született határozatok csak a nemesség kiváltságait erősítették meg. A közigazgatás nyelve latin, az oktatás nyelve német – a magyar nyelv tanítására a nevesebb iskolák külön tanárt alkalmaztak. Kölcsey hatéves korában, debreceni tanulmányai kezdetén jobban tud latinul, mint magyarul. A kollégiumban görögül is tanul, magánszorgalomból megtanul franciául és németül. Rengeteget olvas, itt alapozta meg kivételes műveltségét. Ez a tudás vezette a közéleti és irodalmi tevékenységéhez. Pestre kerül joggyakornoknak 1810-ben. Ez a magányra, visszahúzódásra hajlamos ifjú fél év alatt bekapcsolódott az irodalmi életbe. Valójában élete végéig a fővárosba vágyott, művelt emberek közé. De egyéni körülményei ezt nem tették lehetővé. Maradt a levelezés: lúdtollal, gyertyafénynél. Megismerkedett Kazinczyval, bekapcsolódott a nyelvújítási mozgalomba. Szigorú, de igazságos irodalmi bírálatokat ír; sokan meg is haragszanak rá.

1812-ben átvette örökségét, gazdálkodni kezd. Több verse is ekkor keletkezett. Boldog lehetett volna – írja magáról, de a szinte gyermekkori szerelem emléke, hatása, talán reménytelensége minduntalan elszomorítja. Olyannyira szerette az illetőt, hogy a nevét soha senkinek nem árulta el, még azt is „bűnnek” tartotta, hogy beszéljen róla.

Életének új fordulatát jelentette, amikor 1829-ben Szatmár megye aljegyzője, 1832-ben főjegyzője lett. Úgy érzi, hogy a közügyekkel való foglalkozással lendít valamit a

magyarság sorsán. Gondoljuk csak el, mennyivel haladóbb volt kortársainál, akik „nemzet” alatt csak a nemesiséget értették!

Feltűnést keltett a megyei közgyűlésen két beszéde: „A szatmári adózó nép állapotáról” és „A sorsvonás tárgyában” címűek.

Szatmár megye képviselőjében Eötvös Mihály követársával együtt 1832-ben december 11-én érkezett meg Pozsonyba az országgyűlésre. Még aznap elkezdte írni az „Országgyűlési naplót”. A haza szolgálatának szent célja irányította mindvégig pozsonyi tevékenységét. Kemény szavakkal figyelmeztette a nemességet egy esetleges parasztfelkelés lehetőségére; ezzel próbálta sürgetni a jobbágyfelszabadítást.

Szatmár megye felszólította Kölcseyt és Eötvös Mihályt, hogy tagadják meg elveiket, és ne követeljék a jobbágy-ság eltörlését. Ők inkább lemondtak képviselői mandátumukról.

Kölcsey 1835. február 9-én mondta el „Búcsú az Országos Rendektől” című beszédét, amelyben elhangzott a szállóigévé lett figyelmeztetés: „Jelszavaink valának: haza és haladás. Azok, kik a haladás helyett maradást akarnak, gondolják meg: miképpen a maradás szónak több jelentése van. Kor szerinti haladás épen maradást hoz magával; vesztég maradás következménye pedig senyvedés.”

Távozásakor az országgyűlés felfüggesztette tanácskozásiát. Kossuth az Országgyűlési Tudósításokat gyászkeretben jelentette meg, a lelkes ifjúság a város határáig kísérte.

Az országgyűlést 1836-ban erőszakosan feloszlatták. Kölcseyt mélyen lesújtotta ez az esemény.

Hazatért birtokára. Felszabadította jobbágyait, mintát adva az országgyűlésen elmondott elméletének megvalósítására. De ne gondoljuk, hogy bárki is hálás volt, vagy megbecsülte volna! Jobbágyai gyanakvással vették körül, rokonai gyűlölettel. Legázolták a vetését, így egy évi jövedelme teljesen tönkrement. A hivatalos hatóságok a legveszedelmesebb emberek közt tartják számon, és állandóan titkos megfigyelők járnak a nyomában.

Közben Ádám nevű öccse elhunyt, így az ő birtokát is a költő gondozta. A gazdálkodás mellett nagy gondot fordított Kálmán nevű fia nevelésére. Hozzá írta Parainesis (intelem, buzdítás) című művét, amely minden magyar nemes ifjú kötelességeit is magában foglalja. Legfőbb tanítása: az ember a közösségé, nem önmagáé. Az elvetett mag jó földbe hullt. Kölcsey Kálmán 1849-ben a szabadságharc tisztjeként esett el.

Kölcsey Szatmárcsekén élt, megtartotta főjegyzői állását. Feliratokat (védőbeszédeket) írt többek között a bebörtönzött Lovassy László és Kossuth védelmére.

Élete utolsó hónapjaiban a szintén perbe fogott Wesselényi Miklós védelmén dolgozott. Egy hivatalos útja során székéren utazva viharos zápor érte, meghűlt, és egyheti szenvedés után 1838. augusztus 24-én meghalt. Halálhíre hallatán Wesselényi így sóhajtott fel: „Nem közénk való volt.”

Költészete irányt mutatott Vörösmartynek és Petőfinék, a nyelvújításban végzett munkája hozzájárult nyelvünk fennmaradásához, politikai gondolatai időtállóak.

Amikor felcsunk a Himnusz, az értünk elmondott imádság, gondoljunk arra is, hogy ez a törékeny testben lakó erős lélek emberi helytállásra, kitartásra, újrakezdésre nekünk is példát mutat.

Majorné Bániczki Julianna

Kovács Sándorné bogácsi mesegyűjtése

A PULYKÁK ÉS A PATKÁNMÉRÉG

Egyszer egy üdőbe élt egy házaspár. Az ember igen félős vót, az asszon meg igen szájas. Ideges fejrénp vót. A szegén embert, ha nem úgy fogta a kanalat a kezibe, azért es megverte. Ha valamit kiejtett a keziből, azért es megverte. Utóján má annyira félt az emberecske az asszonyától, hogy nem es mert megállani előtte.

Egyszer az asszon tette el a szilvát dunsztba. Odamenyen hezza az ura, s kérdi tőlle:

– Mit főzöl, asszon?

Felcsattan a felesége:

– Neked mi bajod itt? Mit avatkozol belé az én dógomba? Ki hítt ide tégedet? Vigyázz innet, me patkánmérget főzök. Te ebből nehogy egyé, me tudd meg, abba a szent helybe meghalsz.

Másnap az asszon bément Radócra a piacra. Vitt egy kicsi túró s tejfelt, hogy eladja, s pézt csinyáljon. Vótak neki éppe pulykafiai. Mielőtt elindult vóna Radócra, azt mondta az emberinek:

– Én menyek a piacra. Te ügyelj a pulykákra, nehogy a héja vajegyvet elvigyen, met erőst megverődsz. Ha valami bajik esik a pulykafiaknak, akkor te ne várj haza ingemet.

Az asszon elment. Gondolta az ember: legjobb lesz, ha egy madzagra esszekötözi a pulykafiakot, akkor nem bódorognak el, s a héja se tudja elvinni ökök.

Esszekötözte ökök mind, s kicsapta a tarlóra, hogy evegessenek szépen, míg hazajő a felesége.

Ő meg befeküdt a bokorba a tarló mellett, hogy ne süsse a fejit a nap.

Há, csak jó egy héja, felkapott egy pulykafiat, de mivel essze vótak kötve, elragadta az egészet. Futott utána az ember, hessegetett neki, de a héja elment a pulykákval. – Teremtő Istenem, há most mit csinyáljak? Az asszonyom meg es eszen. Agyonver. Jobb lesz nekem, ha meghalok, mind hogy hazavárjam. Béveszem inkább a mérget.

Csinyált magának egy ravatalt. Szépen leterítette fejr lepedővel, festékesvel, ő es fejrét váltott, mindent ügyesen eligazított. Akkor bément a kamarába, elévett egy bor-kán szilvát, s megette. Felfeküdt a nyújtópadra, a kezeit összekulcsolta, s várta a halált.

Feküdt ott jó üdeig, nezte a gerendát, de a halál nem jött. Akkor fogta magát, leszállott a ravatalról, bément a kamarába, s az összes szilvát mind megette, ami csak vót. Visszafeküdt a nyújtópadra, s esent várta a halált.

A halál nem jött, de biza, jött haza az asszon a piacról.

– Ember, mit csinyálsz? Mért ravataloztad fel magadot? Meg vagy bolondulva?

Az ember csak nyöszörögte:

– Hallod-e, immá ügyes mindegy, megmondom az igazat. Bévallom immá a dógot, met ügyes meg kell haljak. Én esszefűztem a pulykafiakot, hogy el ne vesszenek. Egy héja lecsapott, s az esszes pulykát elragadta. Bánatomba mind megettem a patkánmérget a kamarába, s most immá minnyá meghalok.

– Azt a rogyogódot, te szerencsétlen! Nem elég, hogy a pulykacskaímot elvitetted, még a szilva dunsztot es mind megetted? Leszállj onnat a nyújtópadról, met minnyá leverem a derekadot!

Az ember megejedett, leszállott a nyújtópadról. Lehet, hogy még ma se érti, hogy nem hótt meg ő a patkánmérgetől.

Manci néni babaruháiból

Ercsi-nap a Poly-Art pódiumestjén

A székeken pici origamik, rajtuk a japán kultúra egyik jellegzetes műfajával: a 5/7/5-ös szótagszámú haikuval. Az asztalon egy szemet gyönyörködtető színű, tenyérbe simuló könyvecske, a Poly-Art Alapítvány 19. zsebkönyve, **Szabó Aida** 3. kötete, a **Tenyeremben égvájt monogram** című.

„Verseiben a megküzdött élet, a szellemileg át- és megvilágított élet suttog, lélegzik, eszmél, botladozik, emelkedik. Zsigereivel erősen belegyökerezik a „mézes-kesernyés” hazai életbe, az éltető anyanyelvbe, miközben lelke belső utakon jár. Tibeti zarándokok nyomában a megtisztulás ösvényein küzdi magát fölfelé a hegyre... A létezés nagy ellentétei összesimulnak szemléletében: fény és árnyék, kötés és oldás, boldogság és szenvedés, útkezesés és útonjárás, megtalálás és elvesztés, mint jin és jang egyetlen kerékben forog” – írja **Baka Györgyi** az ajánlóban. Az esztétikus kötetet **Szentgyörgyi Erika** festőművész képei illusztrálják.

A beszélgetést irányító **Somfai István** (PA-elnök) kiemeli: Aida olvasottsága, műveltsége magas szintre emeli ezeket a verseket. Szókincse páratlan, szóképeinek óriási jelentéstartalma van. Szerzőjük a líra csaknem minden műfajában jártas, ír haikut, haibunt, szonettet, rondót, de foglalkoztatja az epika is: különösen a meseírást kedveli. Ő a „mesélő nagyanyó”, ahogyan Ercsi egyik alsó tagozatos tanuló hívják (nagy sikere volt Büki Attila kedves gyerekversének: Dal a Selyem-rétről)

Szó esik Aida sokoldalú tevékenységéről: vezeti a helyi Eötvös József Irodalmi Klubot, hívják nemzetközi haikutalálkozókra, publikál a Napút Kiadónál, az aradi Kölcsey Egyesületnek is tagja, ott is jelennek meg versei, mellesleg az IRKA rendszeresen közli tanulmányait is.

„Jampa drolma: ez a tibeti nevem – mondja. Amikor egy buddhista menedéket „vesz”, nevet kap, a kereszteléshez hasonlóan, csak itt a név irányt jelöl ki. Az enyém szelídséggel, szelídséget védelmezőt jelent. Útmutatásként, jelként veszem, és igyekszem életemet úgy élni, hogy a nevem adta célt kövessem. A szelídségben is hatalmas erő lakozik, és hiszem: ahogy az erőszak erőszakot, úgy a szelídség szelídséget szül.”

Lukács Sándor színművész (bejátszás) kellemes orgánusával egészült ki a felolvasott költemények hangulata. **Baka Györgyi** előadasmódja mindig megéri a hallgatóságot.

Adorján László a decemberi IRKÁ-ban mutatkozott be szakmai önéletrajzzal és képeivel, most magánéletének főbb állomásaira tért ki – a háttérben grafikai láthatók a Csuka Zoltán Városi Könyvtár falán.

Tájképein a fák élnek, emberi érzelmeket közvetítenek. Látványuk a szemnek is jólesik.

Mindkét gyermeke az érdi Vörösmarty Mihály Gimnáziumba járt: „Huba tehetségesebb, mint én, londoni megrendeléseinek vannak” – mondja. Tímea is örökölte apja művészi hajlamát: szobrász, filmesztéta, animációval is foglalkozik.

Érden nem először állít ki, a Városi Galériának is volt már vendége.

Kovács F. István az IRKA-klub vezetőjével beszélgetett Forgószél című regényéről. Az Ercsiben rendezett

könyvbemutatót (néhány nappal korábban) főleg e történelmi regény háborús elemei domináltak: emlékművet állítva a II. Magyar Hadseregnek, a Don-kanyarnál bekövetkezett értelmetlen haláluknak. Ezúttal is szó esett a harcok emberi oldaláról, mert a „katona nem gyilkoló gép, hanem érző-értő-gondolkodó egyéniség.”

Most nagyobb hangsúlyt kaptak a mű irodalmi értékei: a megjelenítés, a jellemábrázolás elemei, a karakterek sokszínűsége, a lelki tusa árnyaltsága, a döntéskényszer álmomásain át a különféle embertípusok, kapcsolataik, beszédstílusuk ezer arcú szerepeltetése, a párbeszéd életszerűsége – mindezek hitelessé teszik a történetet. A szerelmi szál gyengéd, finoman érzéki kibontakozása, a torokszorító és a katartikus részek letehetetlenné teszik a könyvet.

Ízelítőként meghallgathattunk néhány tájleíró részt: **Szabó Aida** és **Hegyvári Zoltánné** kiválóan érzékeltette, hogy prózában is lehet költeményt írni.

Ercsiben élő és alkotó művészeink nemcsak saját városuknak szereznek örömet, hírnevet, Érdhez is kötődnek, munkásságukkal színesítik a mi klubunk életét is.

A pódiumesteken hagyományosan zene is elhangzik. Most egy pöttömnyi lányka, **Haddad Gréta** (a Vörösmarty Mihály Gimnázium diákja) fuvolázott igen nagy tehetséggel.

Az est zárásaként **Somfai István átadta a 2014-es Poly-Art Irodalmi Díjakat**. Nemcsak a Poly-Artban, de az IRKÁ-ban megjelent írásokat is figyelembe kellett venniük a közösség szavazóinak. Mindannyiunk megelégedésére döntöttek.

Verskategóriában:

1. **Petrik István**
2. **Májér József**
3. **Kósa Márta**

Prózában:

- Pergel Antal**
Kovács F. István
Szabó Valéria nyert.

Daróci Lajosné
az IRKA-klub vezetője

„Add nekem a fényt,
a szökést fontolgtató, ingatag reményt,
az aranyzálakon csüngő, vakító Napot,
az éjszaka poroszkáló sápadt csillagot!”
(Könyörgő)

Májer József két könyvének: Az érzelmek forratagában és Az út végén

bemutatóján

Ilyen még nem volt!

Miközben **Benkóczy Márta** kellemesen bársonyos énekhangja egybesimul **Benkóczy Péter** zongora-, majd gitárkíséretével, a szemünknek is marad kényeztetnivaló: a falakon **Benkóczy Péter** festőművész képeiben gyönyörködhetünk.

Nem tévedés, nem elírás! A család majd minden tagja ilyen tehetséges, többféle művészeti ágban nyújt valami kimagaslót...

Amikor néhány hónappal ezelőtt jeles IRKA-tagunk, **Májer József** költői estjét tartottuk, a beszélgetőtárs, **Somfai István** (a **Poly-Art Alptvány** vezetője) főleg a családi háttér, az ember megismerésére helyezte a hangsúlyt.

Ezúttal a költészet került előtérbe: mindenekelőtt a két kötet találó címe, a tematikus elrendezés, a színek és a tartalom metaforikus és ellentmondásos kapcsolata.

Gazdag lelkiéletű ember tárul elénk, aki szinte minden témában és költői eszközben otthon van. „Jártas az ősi mítoszokban, a görög, a római, az indiai legendákban. Vallások, spirituális élményre utaló kifejezései, a földrajzi és a személynevek önmagukban is műveltséget, mélyebb tudást feltételeznek, és gazdagabb tartalmat adnak a művek kontextusának. Felfedezhetjük a csillagászatra és a különböző tudományágakra vonatkozó ismereteit...” (Részlet az előszóból). A táj, az ezerszínű természet mindenkor igaz barátja volt, akkor is, mikor az emberek közt nem lelt lelki támaszra, segítőre.

Örül, hogy rátalált az Irodalomkedvelők klubjára, itt barátokat szerzett, tisztelet, szeretet övezi, és ebben az alkotó közösségben szívesen hallgatja meg pályatársai műveit.

Ő ugyan visszafogottabb egyéniség, de az oldott légkör inspiráló számára. Alkotókedve kiegyensúlyozottabb az utóbbi időszakban: rendszeresen szerepel az Érdi IRKA aktuális számaiban, vagy küld be pályamunkákat – a bíráló bizottság legtöbbször a díjazott alkotások közé sorolja az övéit.

Más irodalmi klubok vagy kiadók országos pályázatán is gyakorta megméretteti magát: elismerik, beválogatják írásait a gyűjteményes kötetekbe, évek óta hívják dedikálni az ünnepi könyvhétre...

Bár *Az út végén* című verseskötetben főleg a búcsúzás a téma, kiderül: bőven van még teendője. Tervezi egy novelláskötet megjelentetését, de szól egy elbeszélő költeményről is, sőt politikai verseit is kiadná.

Benkóczy Péter záró zongorajátéka (Frank Sinatra: My way c. dala) tökéletesen jellemezte az est főszereplőjét.

Daróci Lajosné
az Irodalomkedvelők klubjának vezetője

Poly-Art Galéria

A hagyományos decemberi csoportos tárlat az idén is színvonalas lett a Szepes Gyula Művelődési Központban. **Majorné Bániczki Julika** a tőle megszokott kedvességgel és szakértelemmel nyitotta meg, értékelte a kiállítók témaválasztását, stílusát.

Most került sor az IRKA és a KÉK közös pályázatának eredményhirdetésére. Az újság harmadik születésnapjára kiírt jelíges pályázat júniusban olyan népszerű lett, hogy meg kellett ismételnünk.

Ezúttal **Ács József, Tarnócziné Barabás Irén és Vincze Judit** három-három festményéhez írtak verseket a klubtagok.

A képzőművészek röviden elemezték a beérkezett műveket, majd a nekik legjobban tetszőt kiemelték, és az íróját megajándékozták egy festménnyel. A hallgatóság is csak most tudta meg, ki rejtőzik a jelige mögött.

Így történt, hogy a művésztárs, **Tarnóczi Irénke** elnyerte Vincze Judit képét, **Habos László** pedig két festményt is hazavihetett. Az IRKA-klub vezetője aztán felolvasta a díjazott verseket.

Köszönet az Osváth étterem vezetőjének a nagylelkű vendéglátásért.

A kiállítás január 5-ig tekinthető meg.

Daróci Lajosné
klubvezető

Tisztelt Olvasóink, kedves Irodalombarátok!
Az SZJA 1%-ának felajánlásával támogathatják a
POLY-ART Alapítvány munkáját.

Az alapítvány azzal a céllal jött létre, hogy
városunkban és annak vonzáskörében élő
– elsősorban műkedvelő – alkotók számára
bemutakozási és fejlődési lehetőséget biztosítson.

E törekvést támogathatják adójuk 1%-ának
felajánlásával.

A POLY-ART Alapítvány adószáma:
18667369-1-13

TARTALOM

Versek:

Temesi Éva, Kósa Márta	1
Lovrics Rebeka, Fazekas Major Gizella, Móczár Csaba	2
Karácsony István, Magyar András, Kovács F. István	3
Májér József, Balogh Krisztina, †Jáki Ferenc, Sen. Dr. Lehoczky Győző	4
Szabó Aida, Gróf Mária, Szabó Imre	5
Hóvári Zoltán, Pezrik István, Habos László, Novákoviczné Tóth Ica	6
Horváth Edith, Tarnócziné Barabás Irén, Szirják Györgyi	7
Beck Zoltán, Tiszaörsi Nagy Zoltán, Bozó Patrik	8
Kreischer Kornélia, Kissné Matkó Gabriella, Gyöpös József	9

Diákírók:

Szigetvári Zsófia Petra, Hlinyánszky Domokos	10
Szatmári Kristóf, Metzger Soma	11

Haiku-oldal	12
--------------------	----

Prózák:

Kovács F. István: Manna	13
Öri Eszter: Meghasonlás	14
Vidák Réka: Aranka	15
Szabó I. Valéria: Az első repülés	16
Kreischer Nelly: Banán	17
Habos László: Kenyérfa, Kárász Tamás: Veréb	18
Pergel Antal: Üzenet a múltból, Feltámadás	19
Horváth Lilla: Vihar,	
Novákoviczné Tóth Ica: Egy régi kép	20

Bemutakozás:

Lovrics Rebeka, Kovács Sándorné	21
Fekete Ignácné, Benkóczy Péter	22

KÉK-oldal	23
------------------	----

Tanulmány:

Majorné Bániczki Julianna: Kölcsey Ferenc	24
Kovács Sándorné bogácsi mesegyűjtése	25

Beszámoló:

Ercsi nap a Poly-Art pódiumestjén (Daróci Lajosné)	26
Májér József könyvbemutatója (Daróci Lajosné)	27
Poly-Art Galéria (Daróci Lajosné)	28

Illusztrációk:

Fekete Ignácné	1,3,6,7,15
Benkóczy Péter	4,5,8,9,19

Érdi IRKA irodalmi-kulturális folyóirat • Megjelenik
negyedévente a Poly-Art Alapítvány támogatásával • Felelős
szerkesztő: Daróci Lajosné, tördelőszerkesztő: Habos László
• A szerkesztőség levélcíme: Szepes Gyula Művelődési
Központ 2030 Érd, Alsó u. 9. • E-mail: dalane@freemail.hu,
haboslaci@freemail.hu • IRKA-logó: Mezőfi Virág •
Nyomdai munkák: Progresso Print Kft. • Kiadja a
Szepes Gyula Művelődési Központ • ISSN:2062-8048